

Szerkesztőség

Arad, Acsev-palota.

Kiadóhivatal:

Balv. Regela Ferdinand 22.
(József főherceg-ut.)

(Aradi Nyomda Vállalat.)

Sürgőnyclm: Közlöny, Arad.

Telefonszám

Szerkesztőség és kiadóhivatal
151.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KOZGAZDASAGI NAPILAP.

* Főszerkesztő: STAUBER JOZSEF. *

ELOFIZETES

HELYBEN ÉS VIDÉKEN:

Egész évre ... 482 Lel

Fél évre ... 216 Lel

Negyed évre ... 108 Lel

Havonta ... 86 Lel

Hirdetések díjazás szerinti
vételnek fel.

Megjelenik naponta reggel.

Az aradi szobrok.

Irta: dr. Barabás Béla.

A lapokban ismét felmerült az aradi szobrok lebontásának és elhelyezésének kérdése, sőt már arról is olvastunk, hogy a vértanúk szobrának művészi alkotása Buda pestre, vagy Egerbe kerül, a Kossuth Lajos szobra pedig Szegedre. Mindezek azonban csak kőszá hírek, alaptalan feltevések és korai találgatások.

Mindössze annyi történt, hogy az Aradon levő magyar vonatkozású emlékszobrok, mellszobrok, emléktáblák összeirattak s ezek között van a pénzügyi palota tornyán lévő magyar korona is. És annyi történt, hogy a főpolgármester elrendelte, miszerint a város tulajdonaként megjelölt épületekről az emléktáblák, azok megrongálása nélkül leszedessenek s megőrzés végett a Kultur-palota igazgatóságának ellismervény ellenében átadassanak. A végrehajtással a városi mérnöki hivatal lett megbizva. Nincsen tehát elrendelve a magán tulajdon képező házak falában elhelyezett emléktáblák eltávolítása, sem a kisebb, sem a nagyobb szobrok lebontása. Ezekre nézve egyelőre semmi intézkedés nem történt s így legalább is koraiak azon híresztelések,

amelyek úgy az erdélyi, valamint a magyarországi lapokat bejárták.

Habár nincs is napirenden, de ezzel a kérdéssel komolyan foglalkozni kell, mert ha ma nem, de holnap bizonyára sorsa kerül a végleges megoldás. Az aradi vonatkozású szobrok és emléktáblák sorsa itt dől el városunk falai között s mert ezek sem történelmi, sem nemzeti vagy nemzetiségi célt nem szolgálnak, talán érintetlenül is maradhatnak, vagy célszerűségi szempontból alkalmasabb helyre tételnek.

Azonban van Aradon két szobor, a vértanúk szobra és a Kossuth-szobor, amelyeknek történelmi jelentősége, művészi becse és tulajdonának kérdése tulajdonképpen Arad határára, sőt új hazánk területén is.

Arról is volt szó az újabb híradásokban, hogy a román és magyar kormány eziránt már tanácskoztak s a szobrok fel lettek ajánlva Magyarországnak.

Erett ésszel, józanon, nyugodtan figyeljük meg azokat a komoly szempontokat, amelyek befolyásolják a hírneves szobrok s nagyszabású művészi alkotásoknak sorsát.

Ezek között első helyen van magának a román államnak s a román nemzetnek politikai s érzelmi szempontja. Az csak természetes, hogy sem az állam, sem a román közvélemény nemcsak jó szemmel nem nézik, de nem is

várják egy kézen erkölcsi érdeket szolgáló s területén kívül eső történelmi és politikai emlékek hatását saját állampolgáraik és lakosaik lelkiületére.

A szomjasak.

Irta: Porkoláb István.

Napoleon lovasságának egyik leghíresebb ezredét a „champagnei vértések“ alkották. Azért nevezték így az ezredet, mert tiszt és legénység nagyrészen Champagne híres borvidékéről toborzódott zászló alá. A champagnei fiúk — ahogy hazaszerte becézték őket — nemcsak jó katonák, hanem — hiven szülőföldjük hagyományához — vig cimborák is voltak, a többek között arról híresek, hogy vizet sohase ittak. És bár idők folyamán végigverekedtek Európa összes csataterét és szőlőhegyeit, nem esett meg rajtuk az a szégyen, hogy menázi után kuthoz kellett volna vinni a csajkát. Csurrant bele más is.

Történt azonban, hogy a nagy császárnak valami kis dolga akadt messze Magyarországon, — a mely az akkori geográfiai fogalmak szerint Ázsiához tartozó osztrák gyarmat volt — s a champagnei fiúk elkerültek ide is. Vigan jöttek.

— Egy kis kardlapozás lesz ott mindössze, — mondták a tiszték — a mi után fürödni lehet borban, csókban.

Mert hibás fogalmaik ellenére, annyit tudtak a francia vitézek, hogy Tokaj vetekszik Champag-

nen-val, Villány Bordeaux-val, a nők meg éppen főkéssége, híressége, a barbár magyar földnek. Eppen ezért, mintegy kiüntetésképpen, csak a válogatottabb ezredet indultak „Ázsiába“, a melyeknek legénysége nehézharcok után bőségesen rászolgált arra, hogy egy kis jóból is kivéhesse részét. A champagnei fiukat, mindjárt az elsők között, maga a neuchateli herceg parancsolta Bécs alól Magyarországra, mondván:

— Ott jól érezték majd magatokat!

Azután indultak a többi veterán gyalog- és lovas-ezredék is, hogy Ausztria büneiért végigkorbácsolják a „szolgai hűségű“ magyarokat, a kik bolond fejvel nem fogadtak szót Napoleonnak és nem rázták le magukról az osztrák háti-bornyut.

Magyarországon ez alatt illő módon készültek az ellenség fogadására. Mégegyszer, utoljára, fölkel a nemesség. A kinek volt, lóra ült, akinek nem volt, otthon maradt, vagy gyalog sietett a győri táborba. Itt minden inszurgens kapott egy életlen kardot, a minél nemes uralmék jobbat hoztak magukkal, tehát nem kötötték föl a császárat és kapott egy kaskas- és acélnélküli pisztolyt, a mit nem lehetett elsütni.

Egy tiszavidéki nemesnek is

a markába nyomott egy ilyen pisztolyt a fegyverdepós őrmester. A vastagnyaku kálomista nemes nézegette, feicsóválva forgatgatta, piszkálgatta az ócska szerzőt.

— Ki adta ezt kendteknek? — főrmédt haragosan az őrmesterre.

— A kegyelmes Borbereki Alvinczy József báró, császári királyi tábornagy, főhadparancsnok ur!

— Hol lakik ez a hosszunevű ur? — vallatta tovább az inszurgens a cseli őrmestert.

Megmondta:

— Bent a városban, a város-házán székel.

S a tiszavidéki nemes — Kár, hogy nevét nem jegyezte föl Kisfaludy Sándor — ment, rohant és meg sem állt addig, míg meg nem találta a főparancsnokot. Akkor elébe állt és minden bevezetés nélkül az orra alá tartotta a fegyvert:

— Kend az az Alvinczy, aki nekünk ilyen pisztolyt adatott?! Kend?! No, hát akkor csinálja meg előbb kend, azután adja a kezünkbe! — dörögte és odavágta a meghökentet Mária Terézia-rendes vitéz lábál elé a pisztolyt.

A többi inszurgens nem vett magának ennyi fáradságot; ott, mindjárt a helyszínén földhöz vagdoszták a fölszerelésükre szánt lomtári szerzőt és elindultak

meztelen karddal, pusztá ökölél az ellenségre. És még valamit vittek magukkal, a minek igen jó hasznát vették.

Többnyire ezzel a valamivel, a miről kisül, hogy tulajdonképpen mi is volt, szerelte föl magát a pestvármegyei és veszprémi inszurgens-ezred. — legvitézbbek valamennyi között, — a mely János kir. herceg nádor vert seregének retiráló utját fedezte a karakói Marcal-hidnál.

Ennek a hidnak birtokától függött nemcsak a főszereg, hanem az egész hadjárat sorsa, de nem volt fontos az osztrák hadvezetőségnek. Az volt csupán fontos, hogy a saját bőrét megmentse a főszereg, akár az egész inszurgens sereg vére árán.

A pesti és veszprémi fölkelő ezredék becsülettel megjelentek a reájuk bízott feladatnak: óriási francia tulerővel szemben hősiesszen védtek két napig a hidat. És meg is védtek volna egészen, annak ellenére, hogy „holtakban és sebesültekben“ többet veszítettek 700 embernél, ha a szomszédban — Tüskeváron — táborozó János főherceg segédet küld. De erre hasztalan kérték. És még ekkor sem a maroknyi magyar csapat unta el a harcot, hanem az ellenség.

A francia parancsnok türelmé-

len lebontása ellop s kértem azoknak nyugodtabb időkre való halasztását. Ezt a memorandumot magam adtam át megboldogult dr. Veliciu Romulus akkori aradi prefektusnak, aki ezt Bucurestibe továbbította, továbbá beadtam Aradváros tanácsának, amely 2863—920. sz. alatt tudomásul vette s irattárba helyezte, sőt elküldöttem dr. Maniu Gyula urnak Clujra, a román Kormányzó Tanács elnökének is. Másfelől elküldöttem Magyarország akkori miniszterelnökének, a vallás- és közoktatásügyi miniszternek, Zala Györgynek a vértanu szobor mesterének és Budapest főváros polgármesterének, Bódy Tivadarnak, megkérdezvén tőle, vajjon hajlandó volna Budapest főváros a szobrot elfogadni? Kaptam is egy igen meleghangú baráti választ tőle még 1920. február havában, amelyben a többek között ezt írja:

„Az aradi szobrok ügyében szerkesztett memorandumot kézhez vettem, azt nagyon szépnek, bölcsnek, helyesnek találtam, minden tekintetben egyetérték velem és ha a sors úgy akarja, elfogadjuk örömmel, szeretettel.”

Ne aggódjék senki, hogy az aradi szobrok kérdése — ha előbb vagy utóbb rá kerül a sor — egyoldalulag, vagy erőszakos módon lesz megoldva. Ezt feltételezni sem szabad. Nekem gondom lesz rá, hogy mindkét oldalon megtegyenek a nemzetközi és a diplomáciai lépéseket, hogy annak idején ez a fontos kérdés közmegegyezésre s az összes érdekeltek megnyugvására oldassék meg. Csak akarni kell és megértjük egymást!

Kulturkép a Kulturpalotáról...

(Alig látogatják az olvasótermet. — Mit kórnek az igazgatóságtól. — A muzeumoknak nincs közönségük. — Nagyok az igények, kevés a pénz.)

A napokban olvastam egy bécsi festőművészről, aki most egy olyan képen dolgozik, amelyben megfesti az egész emberiség portréját a primitív állapottól a ma kulturájáig, az emberi nem anyagilag jóságától sátrami gonoszságáig. Ebben a képben minden benne lesz, ami az embert jellemzi tízezer esztendő óta. Valahogy így szeretném most megrajzolni Arad portréját, amikor ennek a városnak a kulturájáról írok. Csak a kulturájáról, de erről úgy, hogy jellemző legyen erre a városra, ennek a városnak minden emberére. A portré már készen áll, csak a magyarító szöveg hiányzik alóla. A kép: a Kulturpalota. Ez Arad kulturaképe. Aki a magyarító szöveget ellenőrizni akarja, az álljon egy esztendeig őt a hatalmas épület termelében és látó szemének fotográfáló gépével készítsen pillanatképeket az azokban lejátszódó eseményekről képeket egymásután el kell helyezni egy albumban vagy egy kalendoszkóp lencséi mögé kell tenni, forgatni őket és megvan a kulturkép, Arad kulturaportréja.

A Kulturpalota építménymonstruma Komoran áll marosparti posztján és egyszer hangos muzsikával, másszor csendesen és

szinte észrevétlenül ontja magából a kulturát ebbe a városba. A portréhoz tartozik a palota Róma fórumára emlékeztető oszlopos bejárata éppen úgy, mint az olvasóteremnek az az öreg néni látogatója, aki itt végzi el napi horgolásainak egy részét is. Évenként száz koncert, tróckami és előadestély, többször tízezer kötetes Könyvtár, képtár, eredeti Munkácsy- és Feszty-képekkel mind Arad embereinek kulturális igényét erősíti.

Ha kigyullad este a palota előtt álló lámpa, emberek sorral ki-gyóznak az épület felé, hogy tanulmányozzák az újabb kulturális eseménynek. A nagyterem látogatottságával csak az olvasóterem és a könyvtár vetekednek. A különbség: a nagyterem ragyogó fényáradata, a közönség eleganciája, kelet selymének minden színpompája, nyugat pulha és elomló bársonya ölelkezik a komor feketével. Ez a nagyterem. Az olvasóterem és a könyvtár: kiterjedt madrag, fényes kabát, nyugodt öreg urak, kulturára szomjas diákok, ott egy jól szabott kabát. Ez csak a külső, de a belső: tudásvágy és a szép szeretete. Ezek az emberek, ezek a látogatók.

Az olvasóteremről nem sokan

Nem kevésbé — jelentékeny szempont az, hogy ez a két aradi szobor, két kiváló művészi alkotás s különösen a vértanu szobra azok közé a műrekek közé tartoznak, amelyek nemzetközi védelem alatt állanak s ha megbolygatásukra, elszállításukra kerül a sor, annak módzatai és feltételei Románia és Magyarország között diplomáciai uton állapítandók meg. Hogy ez csakis békésen s közmegegyezéssel fog megtörténni, az kétségtelen s mert így lesz, a döntést minden oldalon megnyugvással kell fogadni.

Ismétlem, a dolog nem sürgős s így ez elég kényes kérdés megoldására van idő s lesz alkalom rá, hogy a tárgyalások meginduljanak és nyugodt mederben lefolyjanak. Amikor először felmerült e szobrok eltávolításának terve, és egy emlékiratot dolgoztam ki, amely még 1919. évi december havában történt. Ebben állást foglaltam a szobrok hirte-

vesztve, rohamra rendelte a champagnei vértéseket:

— Söpörjétek el onnét azt a hangyabolyt!

Ezer sisakon, mellvértén ragyogott fel a büszke francia sas, a roham megindult. Egy roppantás... Ezer magyar inszurgens lecsapott azzal a valamivel, a mit nem adott a császár, hanem kalapálta ott a kovács: fokossal, csakánnyal!... Mint a jégeső, kipegett-kopogott a francia katonák sisaktaréja, mellvértje, a melyet pedig semmiféle kard át nem fogott, de most vér fröccsent ki vastag sugárban az ütések nyomán.

A vértések nem ismerték ezt a kezdetleges harci szerszámot, — Azsiában nem jártak még — védekezni sem tudtak ellene. Észeveszetten, össze-vissza kiabáltak:

— Mi ez?! Egyik fele hegyes, a másik éles! Se sisak, se vért nem véd ellene!...

És menekültek hanyatt-homlok a Marcal mocsarai közé. Pedig ez ellen se véd meg semmi sem. Minél inkább ki akart vergődni belőle a lovas, annál mélyebbre süllyedt. Torkig, szájjig. Azután csak a buborék jelezte, hogy többet nem bírt inni, aki alámerült.

Ekkor, itt és így esett meg a champagnei ezreddel a selyen, hogy vizet ivott. Se azelőtt, se azután. És még hozzá pccsolyavizet! Sokat. Gondoskodtak róla az inszurgensek, hogy fulladásig ihassanak.

Több, mint a fele odaveszett a fényes, vitéz ezrednek.

Hanem az a része, amely vérpizkosan, sárosan, gyadog, lóhráton kivergődött valahol Kamond tájékán a Marcal mocsarainak „feneketlen akonáiból”. — kinzó szomjusággal a torkában, halálos bosszút esküdött mindennek, a mi mocsár- és vízféle.

Különösképpen azonban mégsem a mocsaras, vizenyős terepet keresték ezután, hogy bosszujokat kielégíthessék, nem, a víz, a lap világa felé arccal sem fordultak többé — a lankás, dombos hegyvidéket tisztelték meg látogatásukkal, ahonnan fehérhomlokú pincék, szőlő-rendek integettek barátságosan.

A karakói csata után a champagnei vértések megmaradt része réme lett a szőlőhegyeknek. A magukkal hozott szomjuságot, a mit a Marcal iszapjának általuk felfedezett különös sajátága óhatatlanságig fokozott — csak a bor csillapította némileg. A champagnei fiúk utját fölvert, felgyújtott pincék, bevert, összetört boroshordók jelezték: pusztulás és szárazság, amilyent azóta sem a filoxéra, sem a peronoszpóra nem okozott a hordók, pincék környékén.

Közeledésük hírére a szőlőgazdák kétségbeesve mondogatták egymásnak:

— Jönnek a szomjasak!

Jön a tatár! Jön a török!...

A riasztó hír elszaladt Sokoróaljára is, ahol tele pincék jelezték a „tavalyi” szüret bőségét.

A felpéci községháza előtt csoportokba verődve tárgyalták komposzessor uraimék: — Mit kellene tenni?

Bózzay Ferenc hités borimester, erősködött:

— Be kell hordani minden bort a község pincéjébe!

— Igen ám, — vetette ellen Sárossy Mihály — csakhogy erről elkéstem. Már a gyömörei pincéket verik, égetik a franciák!

Aggódó tekintettel néztek Gyömöre felé: Ott már füstölögtek a pincék.

A füst láttára, anélkül, hogy végeztek volna valamit nemes uraimék, elszontyolodva szétoszlottak:

— Lesz, ami lesz!

Hamvay Mihály („aliter Krisbay” komposzessor is ballagott hazafelé, busan nézegetve a gyömörei dombokról felgomolygó füstpetrencéket. Tünődött. Székely vér is csörgedezett ereiben (őse: Krisbay Mihály, felpéci prédikátor egykor, a gergyói havasok alól szakadt Sokoróaljára), amely nem tud olyan könnyen beletörödni a „lesz, ami lesz”-be! Mert, ha így volna, bizony felkopnák az álla a székelynek a havasok, a sziklák, a fenyők világában, ahol a föld nem ontja tuladunai bőséggel az istenáldást. Ott mindig szükség van nemcsak a nyers erőre, hanem a fejre is, amit a székely nem is kér soha kölcsön még a zsidó boltostól sem.

Hamvay, másként Krisbay uram se fordult senkihez sem, az észére appellált, szemben a francia szomjasokkal, akik elpusztítással fenyegették sok, drága, jó borát. Törte egy kicsit az eszét és hirtelen, mintha a fölgyújtott pincék lángja világosságot gyuj-

tott volna agyában, fölvidult az arca. Homlokára bökött?

— Felpéci bort ugyan nem isztok szomjasak.

És nem ment fraza, hanem meggvorsított léptekkel föl a hegyre.

Bent a hegyben, gyepű-foszszat és feljebb is, a jó s ép fiájlékok között, kiveszett szőlők végében kifolyt szemü, üres, rozszant pincék haldokoltak, várták, hogy végképpen fölborítsa őket egy szélvihar. Krisbay Hamvay Mihály ezeket járta sorra s ahogy ellépett az eresz alól, láng csapott föl a tetőn. Meggyújtotta valamennyit. A saját pincéje ajtaját pedig beverte, széthasogatta, néhány rossz hordót összetört, dongadarabjaif kiszórta a hajlék elé, — mint a francia szomjasak szokták. Azután, mint aki dolgát igen jól végezte, fölhuzódtott a pince padlására. Várta a franciákat.

Nem hiába. A szomjasak csakhamar jöttek. De a hegy-gyepűnél megtorpantak:

— Égnek a pincék! — mondták savanyu ábrázattal. — Itt már jártak a kamerádok, a champagnei fiúk között... Biztos, a másik svadrony... Menjünk odébb!...

És elügettek — Pannonhalm felé. A barátok pincéjében talán még nem jártak a kamerádok...

Krisbay Hamvay Mihály pedig lekászmalódott a padlásról, teleiszvta a vászonkorsót, azután kiült a pince elé.

— Marcal-iszap való csak nektek, nem felpéci bor!... — dohogta és nagyott húzotta a lékes-fehéren csillogó nedűből.

mondhatják el aradiak, hogy ismerik. Hosszu asztalok vörös politurosan, székek, könyvszekrények, s egy fiókos szekrény az újságoknak. Belenyulok a fiókokba, s kezeimből újságok hullanak az asztalra: Figaro, Illustrierte Zeitung, Aradi Közlöny, Flacara, Dimineata. Az egész világ. Lokális események és távoli élet. Aradiak és messzi emberek. A szekrényekben és az állványokon: Tizian élete, világtörténelem, Romain Rolland regényeitől Courts-Mahlerig mindenki és minden. Az olvasóterembe kevesen járnak. Öreg urak délelőtt újságot olvasni. Háromszáz sincs azoknak a száma, akik egy hónap alatt itt megfordulnak, pedig ebben a számban azok többször is szerepelnek, akik az olvasó terem napi törzspublikumához tartoznak. A kölcsönkönyvtár már három ezren felül látogatják. Havonta négy és félezer kötetet adnak ki kölcsön. De ez mind regény, Tudományos munkát ötszázat sem visznek ki átlag egy hónap alatt.

A muzeumok nem nagy látogatótságnak örvendenek. Harminc és negyven között ingadozik minden hónapban a látogatók száma. A kis kiállítási teremben az elmúlt szezonban állandóan volt kiállítás, ezek elég népesek voltak látogatók dolgában.

A muzeumok nem nagy látogatótságnak örvendenek. Harminc és negyven között ingadozik minden hónapban a látogatók száma. A kis kiállítási teremben az elmúlt szezonban állandóan volt kiállítás, ezek elég népesek voltak látogatók dolgában.

A legérdekesebb és a legjellemzőbb az egész portréra az a két könyv, amelyek az olvasóteremben állanak a publikum rendelkezésére. A panaszkönyv és a kérelmek könyve. Dr. Nihil Lázár igazgató dicséretére legyen mondva a panaszkönyv teljesen üres. De annál több csodabogarat lehet találni a kérelmek könyvében. Valaki a trianoni békeszerződést kéri magyar, román és francia nyelven. Más a Times és a Daily Telegraph londoni lapok megrendelését kívánja. Ez biztosan sohasem foglalkozott még valótárs kérdésekkel, mert különben tudná, hogy a Times egy számának árából egy bel földi lap két havi előfizetése is kitélik. Kérik még a Panorámát, Vulturult, Ramerit, a közgazdasági évkönyvet, a Pardon-t, a Vosische Zeitungot, a Pressét és még sok mindent.

A kulturpalota nagy terméért egy estére 700 leit fizetnek, amiből csak 300 a haszon, mert 200 a világitás és 200 a takarítás. A kisteremért 14 napra 300 leit fizetnek. Jönnek még a tagdíjak, amelyek hétezer leit se tesznek ki egy évben. Ezek a palota összebevétel. Valaki mezigyezte egyik ké-

relménél: „fessék megrendelni ezt a lapot is, az előfizetése egy hónapra csak 100 lei.” Csak! De azért mindezek dacára a kulturpalota olyan kulturhivatást végez, amely nélkül Arad kulturája, szellemi élete nagyon szegény lenne.

A képzőművésztől a zenén és az éneken át a betű kulturájáig sokat kapunk innen. Tessék a portré, nem is portré, csak vázlat! Aki ismeri az aradi kulturpalotát a benne lévő értékekkel, az aradi kultúremler! A többi nem.

(6. l.)

Az aradi Fészek

A Fészek intézménye intim tűzhelye kíván lenni az aradi román és magyar művészeknek. Az idea esztendő október 1-én valósuljon. Erős hitem, hogy a Fészek már nem az első, de a leghatásosabb lépés, amely Arad belső konszolidációjához vezet. Ez a város gazdag tehetségekben, festőkben, szobrászokban és írókban, akiknek mindeddig nem volt meleg tűzhelyük. Természetes, hogy ezek között a művészek között számarányukhoz mértén a román kultúra bajnokai is helyet foglalnak és bizonyára legelsőrendű oszlopai lesznek magyar társaikkal együtt az új és szolid alapokra fektetett klubéletnek. Azt is egészen bizonyosan tudom, hogy ez a klub és ennek a gondolkodásrántó bélyegét egész Arad gondolkodására és minden világosság amit a kultúra napja sugároz ki a mi körünkben fénylik e város társadalmára. Én magam személy szerint boldognak érzem magam, hogy ennek a mozgalomnak az élén állhatok és hogy az akciót kellő időben érettnék találtam arra, hogy megvalósuljon. Hivatalt elfoglaltságomon kívül készséggel szentelem időmet a művészetnek és a művészeknek, akiknek mindig őszinte barátja voltam és vagyok. Áldás és siker kísérje új klubunkat az aradi Fészek egyesülését.

OVIDIU GRITTA.

A régi Arad szép asszonyai.

— Hat Károly. — Aki kiasatta felesége koporsóját. — Udvarlók tömege egy szép asszony körül. — Visszaemlékezés ünnepezt szépségekre. —

Krinolinos ruhák lágy selymezizzen, előkelő aradi hölgyeket illatos ficsurok vesznek körül, az arszlánok szájából rozsmaringos bókok fuvoláznak, s meglevendik előttünk az az aradi világ, az a régi szép idő, amikor Aradon alig volt másmilyen asszony, mint szép. Selymek suhognak, emlékek perditülnek és a kacér pillantások sugarán elszedülnek Aczél Péter, Kornay Károly, Varjaassy Lajos, Csiky Károly — persze harminc-negyven évvel ezelőtt.

Krónikát írunk a régi aradi szép asszonyokról. A Mittelmann lányokról, akik országgraszáló szépségek voltak, később szép asszonyok is lettek, s akik között még a legutóbbi időkben is Aradon láttuk Tagányi Istvánnét, Gajdos Józsefnét és Kádas Kálmánnét. Vagy ki ne ismerné Andrányi Károlyné, született Schopper Jozefint, akit a férje 1853-ban hozott Aradra, s aki tündéri szépségével és bájjal, akkoriban nagy szerepet játszott Arad város és Arad megye társadalmi életében. Fia ifjabb Andrányi Károly kapta a bárói rangot.

Nem mindennapi asszony volt Urbán Gyuláné, született Sziszányi Mária. Előkelő aradmegyei földbirtokos neje, akinek hét országra híres szépségét gyermekei is örökölték. Urbán Iván volt főispán, Urbán Andor miniszteri tanácsos és a szép Urbán lányok egyformán az édesanyjukra hasonlítottak. Salacz Gyuláné, született Keller Iloná madonnaszépségű hölgy volt, királynői megjelenés, de ezenkívül mintaképe a jó feleségnek és a jó anyának is. Ez a kitűnő asszony szépirodalommal is foglalkozott. Halála után Salacz Gyula összegyűjtötte műveit, amelyek könyvalakban is megjelentek.

A Kabdebó-dinasztia szép asszonyaiban tradíciós elegancia és báj nyilvánult meg. Ott volt Schwartz Emma az aradi színtársulat tagja, akit dr. Kabdebó János orvos 1880-ban vett feleségül. A színpadtól visszavonulva a legjobb családanya lett és még most is, nagyanya korában arcvonásain a szépség finom bája ömlik el. Fia dr. Kabdebó György az aradi első kerület hatósági orvosa, leánya Jozefin dr. Széll Lajos királyi járásbíró neje. De szép és elegáns nő volt Kabdebó Béláné született Czárán Irma, Kabdebó földbirtokos felesége is, aki minden jótékonyági mozgalomban résztvett, most is itt van közöttünk, de mióta imádott leányát, Margitot elvesztette, visszavonulva él. Fiai: Kabdebó Antal volt

főbíró és Kabdebó János volt jószágigazgatósági tanácsos.

Az 1860—70-es évek legszebb asszonya Aradon Kintzig Józsefné született Tones Mária volt, aki tekintélyes polgári családból származott, s akinek az emléket sok jótékony cselekedet örökíti meg. Erről a feltűnően szép hölgyről írva van, hogy valahány udvarlója volt, azt mind Károlynak hívták. Hat Károlyról emlékszik a krónika, akik ugyancsak esengtek a szép Kintzigné kezéért. Fekete Károly kereskedő, Kornay Károly közjegyző, Weisz Károly főüvegész, Csiky Károly aljegyző, Schulhof Károly kereskedő és Denel Károly kereskedő tartoztak Kintzigné udvarához. Ragyogó szépségek voltak még Hirschmann Simonné, dr. Hármory László földbirtokos, volt országgyűlési képviselő édesanyja, aztán Varga János ügyvéd és hírlapíró neje Róth Mina, akit mint Avarffy Gyula neje lett most újból özvegyvé és Budapesten lakik. Bogdánffy Gergely aradi ügyvédnek bájos és csodálatos szépségű feleségéről legendákat mesélnek. Olyan rajongó szeretettel vette körül ezt az asszonyt a férje, hogy nem tudott belenyugodni a felesége halálába és teljes egy héttig virrasztott a haláleset után, hetednapra a koporsót kiasatta a sírból és felbontatta, meg akart győződni arról, hogy csakugyan meghalt-e a felesége?

Sokan emlékeznek még Bohus Lászlónéra, született Görgey Bertára, aki Görgey tábornok leánya volt. Karcsu termet, finom szépség. Érdekes és szép asszony volt még Verzár Sarolta, akit a hátkirályné nevet még idősebb korára is megtartotta. Különös hölgy volt Ő, aki állandóan udvarlókkal volt körülvéve, igen gyakran előnyös házassági ajánlatokat is kapott, de bizony mindig hideg maradt, tudni sem akart férjhezmenetelről, a folytonos ostrom dacára sem lépett a házasság mezejére és amikor elfogyott a kis vagyona, akkor sem akart férjhezmenni. Inkább dolgozott és küzdött. Mikor aztán bekövetkezett a betegség és az öregség, a munkaképtelenség, akkor a rokonok támogatása mellett a Nők Otthonában talált nyugalmat és ott is fejezte be életét ez a bámulatatosan szép asszony, aki nem akart, vagy talán nem tudott szeretni.

De ki győzné őket mind felsorolni. A szép Polák Adétt, a gyönyörűsége Beer-lányokat, Jessyt, Alicét és Minniét, Stampfel Jusztit férjezett Parecznét, a gyönyörűség Ottrabay Károlyné-Tedescht, Miksét, Herczka Adétt és Terkát, Hollóssy Imrénét, Szechi Idát,

Steinitzer Józsefné-Mály Paulát, Ágay Adolfné-Ney Terkát, Vass Sándorné-Herzfeld Klárit, vagy Szász-Schwarznet, a szépséges Lusztig Jankát, aki később Lánzy Leónak lett a felesége? Hossza névsor, mindegyikhez egy portrét kellene mellékelni és a régi aradi szép asszonyok galériája ragyogna ránk az újságlapról, a cigányzene muzsikája mellett régi aradi farsangok fiúdjai elevenednének meg és bizony csodálatos és finom konturokat láthatnánk. A legszebb aradi csoda lenne, ha egy éjszakára ezek a hölgyek, élők és halottak visszaálmódott fiatalágukban köztünk táncolnának egy sugaras majálison...

Bethlen a pápánál.

(Olasz-magyar szövetségről ír-
nak a római lapok.)

Rómából táviratozzák: Bethlen István magyar miniszterelnök és Kállay Tibor pénzügyminiszter a pünkösdi ünnepeket Rómában töltik. Kállay valószínűleg hétfőn este Párisba utazik, Bethlen pedig kedden utazik Rómából Bécsen át Budapestre, ahol résztvesz a nemzetgyűlés szerdai formális ülésén. Bethlen pénteken az angol nagykövettel, Kállay az olasz pénzügyi és kereskedelmi miniszterrel tárgyalt. Délben Nemess Albert gróf magyar követ Bethlen tiszteletére dezsónét adott, amelyen Muscolini is megjelent. Kállay az olasz újságírók előtt részletesen kifejtette Magyarország gazdasági és pénzügyi helyzetét. Este Zammarino gróf a magyar államférfiak tiszteletére a Grand Hotelben nagy dinét adott. A pápa öszentése hétfőn fogadja Bethlent, aki audienciája után Gasparri bibor-nok államtitkárt is meglátogatja.

Látogatása nem lesz csupán udvariassági aktus, hanem Bethlen ez alkalommal a magyar katolikus klerikátnak a vatikánhoz való viszonyáról is tárgyal. A monarchia felbomlásával ugyanis megdőlt az a szabályozás, amelyet a Vatikán és a Habsburgok közötti concordátum tartalmazott. A trianoni béke következtében több egyházmegye egyes részeinek egyházi fenhatósága a magyar állam területén kívül székelt. A tárgyalások során az egyházi és nemzetiségi problémák is szóba kerülnek, amelyek egymással szoros kapcsolatban állnak. Mikes szombathelyi püspök látogatása is ezekkel a kérdésekkel volt kapcsolatban.

A „Voco Republicane” „Második Tisza Rómában” címmel vezér cikkben foglalkozik Bethlen római látogatásával és elismeréssel adózik külpolitikai ügyességének.

Sport.

— Pünkösdi körmérkőzések az AAC. rendezésében. Kadima—MTK. és TMTE—AAC. vasárnap d. u. 4 órai kezdettel az AAC. Str. Theodor Serb (Török Gábor-utcai) sporttelepén. Hétfőn d. u. 4 órai kezdettel a két győztes és a két vesztes fél ját...

Az aradi Fészek

Arad művészei, tollforgatói, piktora, énekesei, minden nyelvű és hitű komédiásai akik ma szét-szórta, egymást nem is ismerve élnek le szürkén, eredménytelenül életük legtöbbré hivatott óráit, régóta érzik egy oly meleg meghitt otthont a hiányát ahol egymásra találva gondolataikat egybekapcsolhatják, lelkiük gazdagságát a rokon lelkiük előtt kitergethetik, tápot, újabb erőt nyervek egymástól ahhoz a munkához, amelyre hivatottak itt ezen a földön, ahol nem kinözzék a politika bacillusai, melyek megfertőzték még a családok belső békéjét is s elvadították egymástól az embereket.

Ezt a meleg megértő testvéri otthont akarja nyújtani Arad művészeinek és műbarátainak a „Fészek”, hogy a maguk szórakozásának meghitt keretekben való keresése mellett bizonyosságot tegyenek — ezt a politikát szívesen vesszük — amellyel az emberszeretet mellett, melynek fakadnia minden időben a művészettel kellett, s amelyet a háború tüze kiperzsel a lelkekből, s amely szeretet nem enged meg azt, hogy művész és művész, ember és ember között különbséget tegyünk nemzeti vagy vallási szempontból.

Ha Arad művészei termő erejüket, érett gondolkodásukat beleviszik a maguk baráti, azon kereszttül a velük érintkezők társadalmi körébe, ha a román és magyar művészek a belső harmonia megteremtése mellett baráti kézzel a kézben dolgoznak a „Fészek”-ből a város és vele az ország boldogulásán, úgy a művészet leghatalmasabb sikerét éri el, a szemek fájdalom könnyeiből, a becsülés öröm könnyei lesznek.

Akinek a lelkében ott él a művészet szolgálival és szolgálóival való közösség érzete, akiben teleb redt a vágy szolgálni azt a célt, a mit elérni akar a „Fészek” az közi bük áll, az velük dolgozik, az részt kér ha áldozatok árán is a munkából, hogy ne legyen futó álom az amit néhány az igazi békéért, megértésért, szeretetért rajongó művész ettől az egymásra találástól vár, remél. Ily. Vas Gusztáv.

Ory Aladár, a pampák hőse.

(Aradi biztosító tisztviselőből paraguaji farmer. — A máramarosi havasok büvös vadásza. — Sármezey Árpád és Ory Aladár az assunciai forradalomban. — Alberto de Ortotudo báró halála.)

Napsütött arcú, középtermetű, szikár, izmos férfi száguld a paraguaji pampán, körülötte különös, délszaki cserjék, lándzsáskevelű fák, szinompás, buja növényzet. A trópusi nap tüzes sugarai fűrésztik vászonruhás természet, olajbarnára sült arcát s megcsillannak messzeheordó vadölő fegyverén. Sas szemével végigkémlel a rónaságon egész az izzó horizont fata morgánától reszkető pereméig, ahol sudár pálmafák között emelkedik magáépítette farmja. Az acélos energiát és elszánt-ságot tükröző rokonszenves férfiarc régi ismerőse az aradiaknak, a délceg férfi senki más, mint Ory Aladár — most Alberto de Ortotudo báró — aki tizenhárom évvel ezelőtt felkerekedett Aradról, kivándorolt Amerikába s hozsaszas hányattatás után a délamerikai paraguaji Villarricában alapított magának új otthont.

A nyughatatlan vérű magyar ur ott fejezte be életét a délamerikai pampákon, indián benszülöttek s néhány aradmegyei kivándorló mellett. Ory Aladár már halott s nyugtalan, kalandos élete mint valami fantasztikusan izgató mozifilm pereg le a visszamlékező előtt. Ory Aladár olyan színes, változatos és viszontagságokban dus életet élt le, tanulságos és érdekesítő regényét egy nyugtot nem ismerő, örökösen kalandokat kereső tipikusan magyar sorsnak.

Az első kalandok.

Ory Aladár 1869-ben született Aradon s itt végezte tanulmányait az állami gümnaáziumban. Azaz csak a hetedik klasszisig jutott el, nyugtalan és dacos vére már akkor is kiütöközött. Leszolgálta önkéntesi évét, tartalékos hadnagyságig vitte, akkor kiment Zürichbe továbbtanulni. Beiratkozott a zürichi német technikára, de bizony komoly tanulmányok helyett inkább a Burschenschaft-élet mókás és kalandos csinyjeiben vett tevékeny részt. Az aradi diák valóságos réme lett a zürichi rendőröknek s a hatalmas kneipolások között bizony jó sokszor borsot tört a derék konstáblerek orra alá.

Diákos csinyek és többször ismétlődő párbajok tették színessé az alig huszéves Ory Aladár életét. Mikor aztán Zürichben betelt a pohár, Aachenbe ment az ottani miégyetemre, de ott sem fejezte be tanulmányait. Hajlamai inkább a szabad, független életet jelentő erdészeti pálya felé szökött, de rokonsága lebeszélte erről a pályáról. Így a technikán nem boldogult, elvesztette kedvét és visszajött Aradra, ahol a Fonciére

biztosító-társaság titkári állását vállalta.

Ory Aladár a büvös vadász.

A függetlenség, szabadság után áhító fiatalember érdekes kettős életet folytatott Aradon. Mint a biztosító társaság tisztviselője kitűnően és eredményesen működött de időről időre elűnt Aradról. Vadászni ment a máramarosi rengetegbe, ahol szinte anyagi erejét meghaladó óriási vadászterületet bérelt. Mint valami büvös vadász kóborolta heteken át a havasokat s sorra ejtette a legveszélyesebb vadakat: vaddisznókat, farkasokat. Veszedelmesen precíz célzó volt. Még Aradmegyében is elejtett egy-egy farkast, amikor télidején a hunyadi erdőségekből idehúzódtak.

Aradon mindenki szerette Ory Aladárt, a büvös vadászt. A tréfa felkent mestere volt Ory, senki sem tudott olyan pompásan borsot törni ismerősei és idegenek orra alá, mint ő. És nem lehetett rá megharagudni, akármilyen merész csinyeket is csinált.

El az Ujvilágba!

1910-ben hirtelen elhatározással itthagytta Aradot és meglepetés szerűen kihajózott Amerikába, a kalandok és korlátlan lehetőségek hazájába. Családja hónapokon keresztül azt sem tudta, hova lett. Csak később értesültek róla hozzátartozói, hogy utifárta, akivel együtt hajózott ki az Ujvilágba, mindenéből kifosztotta s Ory egy fillér nélkül érkezett ki az amerikai partokra. De Ory nem esett kétségbe. Éveken át mint gyári munkás kereste kenyerét az észak amerikai nagyvárosok gyáraiban. Azonban inkább Délamerika felé orientálódott s rengeteg kaland után sikerült is odajutnia. Leveleiben számos érdekesítő epizódról számol be.

Szabadság, függetlenség.

Északamerikában nem találta meg, amit keresett: a szabad és független életet. Tovább vándorolt Délamerika felé s végre Paraguayban, Villarrica város mellett vásárolt részint félretett pénzéből, részint jelzálogkölcsonból egy 250 holdas földbirtokot. Ott farmot épített, boltot és mészárosüzletet nyitott és lankadatlan energiával látott neki a pénzszerzésnek. Kávész és teaditványokat létesített, munkásokat fogadott fel és teméntelen viszontagsággal küzdve folytatta életét. Mivel sem tőkéje, sem meg-bizható társa nem volt, állandóan anyagi nehézségekkel küzdött, a mikor bevásárlási uton volt, házat többször kirabolták, úgy, hogy hozzátartozói anyagi segítsége elkenéne sem volt képes teljesen

Aradon készült repülőgép próbautja

(Kétfedelű gépen a város felett. — Az „Astra“-gyár sikere.)

Az aradi „Astra“-gyár nagyjelentőségű és sikerteljes munkáját bizonyítja az a kétfedelű repülőgép, amelyben két nap óta gyönyörködik a város közönsége. A kétfedelű repülőgép gyönyörű iveléssel kering a város fölött öt-hatszáz méter magasságban. Amikor lejjebb ereszkedett, az aradiak jól eső érzéssel olvasták el az alsó szárnyán levő föliratot. Astra. A gép minden csavarja, motorja és teljes felszerelése az Astra motorgyárában készült.

Az első próbarepülés tegnapelőtt történt a tepülőtelepen. A tervező mérnököket és a gyár igazgatóságát meglepte az első felszállás sikere. A gép alig néhány mé-

ternyi gurulás után méltóságteljesen emelkedett a levegőbe, néhányszor körülrepülte a repülőteret és simán, zökkenés nélkül ereszkedett le a felszállás helyére. Tegnap délelőtt már a város felé szállt a gép. A vezető pilóta először a Maros felé irányította a gépet, majd óriási magasságban Arad felett rajzolt hatalmas köröket. Merész fordulataival és siklórepülésével bebizonyította, hogy az aradi Astra-gyár első repülőgépe várakozáson felül nagyszerűen sikerült. Ma délután a hatóságok vezetői és a sajtó képviselői előtt mutatták be a repülőgépet.

talpraállani. Akkor támadt az az ötlete, hogy aradmegyei magyar családokat hív ki maga mellé Paraguába és *Gurahoncról* több földműves család ki is vándorolt hozzá. Ekkor látogatta meg a később tragikus körülmények között elhunyt Sármezey Árpád is, akinek szerencsétlen végéről nemrégiben számolt be az *Aradi Közlöny*.

Két aradi cimbor a paraguayi forradalomban.

Sármezey régi jó vadász cimborája volt Öry Aladárnak: ugyanaz a nyughatatlan vér csergendezett az ő ereiben is, mint Öryében. Assuncióban, Paraguay fővárosában találkozott a két jóbarát és mindjárt az első napon egy miniatűr forradalom kellős közepébe jutottak. Ezen nem kell csodálkozni, hisz Paraguayban minden két-három hónapban napirenden volt egy kis operett-forradalom. Sármezey és Öry azon vették észre magukat, hogy barrikádok és utcai harcok közé jutottak. Más ember ilyenkor legalább is menekülni próbál, a két aradi vadász-cimborá azonban nem jött zavarba, lekapta fegyverét válláról és találomra tüzharcot kezdett a forradalmárokkal. Elsáncolták magukat egy ház falai mögé és ott tüzeltek a támadókra. Az már tulsz volt, hogy ők verték le az épp akkor aktuális paraguayi forradalmat, de mindenesetre fel kell jegyezni, hogy két aradi ur is ott küzdött egyszer a paraguayi barrikádokon...

Kirándulás a pampákon.

Azután, mikor sikerült megszűnik a „forradalmat“, elmentek bebarangolni a vidéket. Örynek szokása volt, hogy fegyverével a vállán, élelmiszeres táskájával az oldalán hónapokon át járta a rejtélyes és csodaszép délamerikai pampákat s ez alkalommal Sármezey is hűséges társa volt. Termédek kalandon, életveszélyen át verekedték magukat, amíg visszatértek a kirándulásról. Sármezey el volt ragadtatva a látottaktól és az olesóságtól. Nem csoda, hisz Paraguayban egy szarvasmarhára nem volt több 30—50 pezónál,

ami koronaértékben 15—20 koronát tett ki, mivel akkor a pezó értéke akkor még 56—58 fillér volt csupán. Sármezey azzal az elhatározással tért vissza Temesmegyébe, hogy nagyarányú propagandát fejt ki a délamerikai kíváncsiak mellett. Közben azonban kitört a világháború s Sármezey csak a forradalom után mehetett ki Délamerikába, ahol utól is érte tragikus végzete.

Öry Aladár bárósága és halála.

Öry: a farmer, a mészáros és boltos tovább tengette az egyre súlyosbodó gazdasági viszonyok között életét a paraguay pampákon. Ott is közbecsülésnek örvendett, a cowboyok, indiánok és kalandorok hazájában, annyira, hogy Villarrica város lakói bárósággal tüntették ki. Öry, aki bámulatosan rövid idő alatt megtanult volt spanyolul és indiánul, már előbb felvette az *Alberto de Ortoludo* nevet és ettől kezdve a bárói címet is használta. Süri vére akkor már lecsendesedett, békés, munkás, szorgalmas ember vált belőle és ha megfelelő tőkéje lett volna, egészen bizonyosan meg is gazdagodna. A sors azonban másképen akarta: egy bevásárló útján meghült, ágynak esett és mivel kellően képzett orvost nem találtak azon a környéken, betegségébe 1915-ben belehalt. Egy aradi kivándorlott tudatta hosszú idő muva a gyász-hirt családjával, mely többé nem láthatta vissza a fantasztikus kalandok hőstét, Öry Aladárt.

Egy köteg érdekesebbnél érdekesebb levél, rengeteg fotográfia őrizi ma Aradon Öry Aladár szinte legendássá vált emlékét. És a sok szájról-szájra szálló derűs és trefás emlék, amely az aradi büvös vadász kivételes egyéniségéhez fűződik. Aradon még ma sem tud mindenki Öry Aladár haláláról és sokan vannak, akik visszavárják a javithatatlan re-facsinálót. De Öry Aladár már nem jöhet vissza. Ott nyugszik egy pálmafa árnyékában, Paraguayban, Villarrica mellett.

Pál Tamás.

Az aradi Fészek

Román-magyar művészklub? Ime egy kezdeményezés, amit tiszta gondolattal, minden erőnk-ből kell támogatni, mint az első lépést az ezer év óta egymás mellett élő két nép kulturális törekvései felé. Századokon át szenvedtünk közösen és mégis ellenségeké vállunk. Egyazon természettel és ugyanazon veszedelmek zord klímájában állottunk harcban, de mindig kegyelmezés nélkül gyanu sitottuk egymást, mert talán csak külsőleg ismertük egymást, de lelkeinket nem. Egymás házába nem kezelt nyújtó vendégként léptünk, hanem ellenség módjára. Jobbágyi mivoltunk és a magyar nép lelke között emelkedett a földesurnák hatalmas, fenyegető szilvettje — kinnai tal, ami elválasztotta lelkeinket, amelyek megérthették volna egymást. Csak a gyűlöletünket ismertük, ami sohasem alkotott, lehetetlen, terméketlen szellemi bojkottban éltünk. Egy felső összekeveredésnek kellett jönnie, hogy az összeomlások véres hamujából, a romok közül feltámadjon az új ember, a gyűlölettől undorodó ember, a mindenkiben testvért vágyó ember. Ide vagyunk kötve ehhez a röghöz, együttélés a sorsunk. Minden uton keresnünk kell, hogy megismerjük és megértsük egymást.

A művészek: a szellem arisztokratái, az egyedül igazi arisztokraták is ők, akik minden szellemi harcban az előcsatárok, ők hivatottak elsősorban az utat kiegyenlíteni, hogy gyökérrel együtt tépjék ki az ellenségeskedés gonosz fűvét és a közöttünk megnyitott szakadékok felett átvesse a gondolat arany hídját az eszme, ami nemesül és kibékül.

Közeledjünk, nyujtsunk egymásnak testvéri kezet, tükröztesük vissza magunkat egymás lelkében kölcsönös jóakarattal és az egyszer egymás ellen felizgatott tömegek áldani fogják a békét és a jó összhangot népeink között, a kiknek annyi rokonérzése van szenvedéseikben és örömeikben egyaránt.

Aron Cotrus.

Hogy áll a leu?

Május 19-én fizettek 100 leiert:

Aradon:

274 svájci frankot,
7.40 francia frankot
16.67 szokot,
2.600 külföldi magyar koronát,
3.000 tényleges magyar koronát,
3.200 belöldi magyar koronát,
25.000 márkát,
34.500 osztrák koronát.

Párisban 770 frankot
Budapesten 2550-2750 koronát
Bécsben 35200 osztrák koronát
Newyorkban 4850 centet
Belgrádban 4675 dinárt
Berlinben 25300 márkát.
Londonban 1 font 940 lei.

Faust.

(A nyári szinkör megnyitása vendégekkel.)

A Niculescu-Aca de Barbu hangverseny nagy sikerének hírére egészen megtelt a nyári szinkör és az éneket igazán értő közönségnek olyan művelzetben volt része, amelynek hatását, szép emlékként sokáig fogja megőrizni. Niculescu-Basu Mephistojával beigazolta, hogy nemcsak mint hangversenyénekes, hanem mint színpadi alakító művész is a most élő basszisták legnagyobbjai közé sorozható. Teljesen ura sötét színezetű, különösen a magasságban fénylő hangjának, amely a mély „f“-től a magas „g“-ig egyformán kerek és kiegyenlített. Igazi „bel canto“-énekes, kinek „mezza voce“-ja és pianója remekei az olasz iskolának. Ment minden színpadi hatásadászástól, de ahol szükséges, ott hangjának dinamikai erejével is magával ragad. Belépője, amelyben a magas „f“-el köti össze a kadenciát, a második felvonásbeli híres „Rondó“, a kertvárázslat-ária és különösen a „szerevad“ a nagyszerű démoni kacagással, bravuroszak voltak. Játéka minden ízében átgondolt. Mephistoja valódi francia „chevalier“, felvágásban talán Odry mesteri Mephistojára emlékeztet, azzal a különbséggel, hogy Niculescu alakításában kevesebb a démoni és még több a lovagi elegancia. Kevés mozgással végtelen sokat tud kifejezni. Feltűnő volt a felvágás „kereszt“ jelenetében, amikor a legtöbb Mephisto tulszásokra ragadtatja magát. Niculescu egyedül arciatékával több fűdalmat és kint tükröztet vissza, mint mások testi görbüléseikkel és egyben mesterien fejezte ki azt, hogy a kereszt okozta kint nem akarja közeledni az őt bámuló néppel. Megérdemelten nagy sikere volt ennek az igazi művésznak, akit hihetőleg többször lesz alkalmunk hallani Aradon.

Niculescunak méltó partnere volt Aca de Barbu, akinek ragyogóan szép és finoman iskolázott szopránját már hallottuk az aradi színpadon. Kitűnő diszpozícióval énekelte ez alkalommal is. Minden tekintetben stílusos Margareta volt és az ékszer áriával frenetikus hatást ért el. Igazán nagy kár, hogy Clujról (Kolozsváról) csak oly ritkán látogat el hozzánk. Nagyszerű estéje volt Kertész Vilmosnak is. Mindenkor szép tenorját alig hallottuk még ily ragyogóan. Ugy az első dúettnél Mephistoval, valamint a párbaj-

„Jézus Krisztus élete” Gyönyörű színes felvétel ma vasárnap utóljára az Apolloban

tercettben hargya merészen szárnyalt és nehezen csengett. Az „Üdv néked” árában és a Kerti nagy duettben pedig csodáltak gyönyörű „mezza voce”-ját és minden tulzott szentimentalitástól mentes finom előadását. Illuziót keltő, a színek is kellemes Siebel volt **Halmos Mici**, izlésesen és szépen énekelte, mint mindig. **Ladislavnak** Valentin régi jó alakítása. Az „Ima” és a biakokkasi jelenetben igazi jót és művészi produkált. **Tibor Lóri** diszkrét komikuma Márta szerepében jól hat. **Geilert** Karmesterről kell még megemlékeznünk, aki mestert kézzel dirigált s akinek feltétlenül igen nagy érdeme volt abban, hogy a közönség a legszebb impressziókkal távozott a színházból.

Bing János.

Eminescu-köteményeiből

Intre paseri.

Mért nem vagyunk kis madárpár
Ott a nád-eresz alatt?
Egymást csókolódzva ülnénk
Kis fészünkben naphosszat.

Drágalátos kis párom U.

Nem repülél fölem el?
Nem csipnéd ki kicsiny szemem
Éles, hegyes csőröddel?

Már előre látom, amint
Egyszerre magamra hagysz.
És velem szemben egy bokron
Kazérkodva bölintgatsz.

Míg szerelmi bántatomban
Fenn a háznak tetején,
Nagy bosszúsan berzenkedve
Egy lábamon állok én.

KARA GYÖZŐ

Dollárok a kosárban.

(Valatáscsempészési ügyek a törvényeseken.)

Az aradi törvényszék vámtitellebbviteli tanácsa ma három érdekes esemélynél ügyvel foglalkozott. **Mesch Márton** targul-muresi (marosvásárhelyi) kereskedő 1922-ben a cürtel vámtisztek kérdésére elmondotta, hogy 3500 lei és 100000 osztrák korona van nála, a melyet kórházi költségeinek fedezésére kíván átvinni Magyarországra. A vámtiszteknek gyanus volt a kereskedő viselkedése, megmotozták és meg hét ezer leit találtak nála. A törvényszék felmentette a kereskedőt, mert hebizonyította, hogy a pénzt gyógykezelésére akarta fordítani. — **Szöllősy Rudolf** marosvásárhelyi birtokigazgató hónapokkal ezelőtt 100 dollárt akart átcsempészni a határon. A kitűzött tárgyaláson nem jelent meg, hanem beküldött egy nyilatkozatot, melyben gróf **Bissingen Ottó** elismeri, hogy a kosarat, a melynek nyelében a vámtisztek a 100 dollárt megtalálták, ő adta át Szöllősinek, aki a csempészési szándékról semmit sem tudott, mert ő a kosarat feányának kül-

dötte Budapestre. A nyilatkozatban **Bissingen Ottó** gróf kijelenti, hogy vállalja mindenben a felelősséget. Az ügyész erre Szöllősi ellen elejtette a vádat és vádat emelt **Bissingen gróf** ellen, de kérte a tárgyalás elnapolását.

Az aradi Fészek

Az aradi „Fészek Klub” akkor lenne a leideálisabb, ha sikerülne megvalósítani a budapesti mintát. Ugy képelem, hogy a festők és szobrászok állandó tárlatot rendeznének a klub nagytermében, a tagdíjakból és a jövedelmekből a klub állandóan segélyezné a beteg művésztársakat. A klubnak külön házi színpada lenne, amelyen az irók legírisszebb alkotásait mutatnák be, s amennyiben ezek az alkotások színpadi művek, a Fészek művészel és művésznőt adnak elő a házi színpadon. Ha három külföldi vendégművész vagy vendégművésznő lépnének Aradra, először a klub intím keretén belül lépne ki. Így sikerülne igazi művészi kultúrát, irodalmi célokot és komoly művészi összetartást elérni. Talán mindezeket kívül is fontosabb annak a közeledésnek a jelentősége, amelyet a klub a román és magyar művészek között célul tűzött ki. Ha mindezek a gondolatok megvalósulnak, Arad művészi élete vezetni fog az országban és mindig a mi érdemünk lesz, hogy egy igazi fészket, finomat és harmonikusát sikerült teremtenünk.

Inke Rezső.

— Iskolai színelőadás. Az Elena-utcai elemi iskola vasárnap délután színelőadást rendez, amelyen színre kerül **Lusanszky Jolán** tanítónő „Gyermekj szeretet” című három felvonásos színműve. Az előadásban meg fognak jelenni **Georgescu János** belügyi vezérleltényező, prefektus és **Moldován József** tanfelügyelő is. Az előadás tiszta jövedelmét a „Moldován József-alap” javára fordítják, amelyből szegény iskolás gyermekeket segélyeznek.

Az Averescu-kormány kölcsöne

Selyes v. Argetoianu volt belügyminiszter ellen.

Bucurestiből jelentik: A kamara mai ülésén **Lepadatu** pénzügyi államtitkár nagyobb beszédet mondott a válságos gazdasági helyzetről és kérte, hogy erre vonatkozó indítványát tűzzék napirendre. **Madgearu** képviselő, az Averescu-kormány volt belügyminisztere **Argetoianu** ellen intézett támadást. Az Averescu kormány a belügyminiszter indítványára annak idején, amikor a lei még magas értéket reprezentált, harminckét millió leies kölcsönt vett fel, amelyre nézve a Kereskedelmi Banknak egy francia frankról szóló fedezeti kötelezvényt adott.

Irodalom, művészet

Felső hadnagya.

(Impressziók a főpróbáról.)

A nyári színház tájkán mindjárt a megnyitó előadás után eseményszámba menő premier készül. **Gárdonyi Jenő és Komlós Elemér** — ez az aradiak előtt már ismert operetszerző társaság — **Felső hadnagya** című új darabjának főpróbája folyik. Ezek a szerzők két évvel ezelőtti léptek először első darabjukkal a nyilvánosság elé és már akkor kétségtelen volt, hogy talán hamar fejlődésképes és csakhamar kiforrottat fog produkálni. A főpróba impressziói alapján a ma esti bemutatónak kétségtelen sikere lesz, mert az operett, ha nem is épül fel új rekvizitumokkal, mindenképpen formás, jól megkonstruált és ügyes munka, a tartalmi és zenei remniscenciákat friss ötletekkel fűszerezi és nyilván hamarosan a közönség szívéhez férközik.

Gárdonyi Jenő librettója **Cyryll** műiöben játszik és ezeket a kisse elhasznált színészeti kulisszákat kitűnő stafiáznak tartja **Olga Cyryll** nagyhercegnő, és **Sándor** albán trónörökös szerelméhez. A nagyhercegnő három éjjel, három nap öríteti hálószobáját a **Felső hadnagya**val, ákiról kiderül, hogy maga a **Felső**. Az ügyes librettót **Komlós Elemér** csipkés finomságu muzsikája kíséri. Persze erről a zenéről sem tudni bizonyosan, hogy milyen hatások alatt készült, de hogy behízelgő, jól megkomponált és vérbeli operettmuzsika, az bizonyos. Az aradi társaság egészen biztosan kiváló színpadai munkát liferált. **Horváth Mici**, **Tompa Béla**, **Balogh Böske**, **Bányász István**, **Selmeczy Mihály**, **Inke Rezső**, **Tibor Lóri**, **Vannay Lóci**, **Ács Olasz** és **Faludy** vidáman perdülő ösziátéket adnak. **Jakabffy** megint színesen rendezte. A muzsikát **Gellért Pál** karmester hangszerelte ügyesen. Van az operettben egy albán tánc is, amit a zeneszerző felesége, **Komlósné-Szabó Böske** tanított be és amelynek a ma esti premieren zúgó taps lesz a jutalma. Ez a taps a tehetséges szerzőket is sokszor hozza ma este a lámpák elé. A **Felső hadnagya** a kezdődő nyári szezon első sikerét jelenti.

(f. l.)

* A nyári színek heti műsora. Vasárnap d. u.: Sárgekő. Ba-

A francia frank emelkedése és a lei esése folytán oly horribilis valutadiferencia következett be, hogy ma az annakidején felvett harminc két millió lei után csak százmillió lei kamatot kell évenként fizetni. Felhívja a kormányt, hogy az Averescu kormány minisztereit vonja felelősségre és léptessen szigorú szankciókat életbe. **Bratianu** Vintila pénzügyminiszter mindenben megerősítette a **Madgearu** által felhozott vádakat. Ezután az ipari hitel tárgyalásába fogtak, majd **Susu** kereskedelemügyi miniszter a resicai művekre nézve terjesztette elő törvényjavaslatát.

rics Gyula felléptével. Este: **Felső hadnagya**. Hétfő: **Felső hadnagya**. Kedd: **Ej királynője**. Szerda: **Aranymadár**. Csütörtök: **Baccarat**. Pór **Lili** vendégfelléptével. Péntek: **Kamélias hölgy**. Pór **Lili** vendégfelléptével. Szombat: **Kis cukrászda**. Vigjáték-bemutató. Pór **Lili** vendégfelléptével. Vasárnap d. u.: **Piros buvel-láris**. Este: **Kis cukrászda**. Hétfő: **Elefánt**. Bohózatújdonosság. Pór **Lili** vendégfelléptével.

* Vasárnap délután a nyári színekben **Barics Gyula** felléptével a legszebb magyar népszínmű, a **Sárgekő** kerül színre. — Vasárnap este játsza másodszer a színek a **Felső hadnagya** című operettet. A **Felső hadnagya**t pünkösd másodnapján, hétfőn este is megismétli a színház.

Az idei operettújdonosságok közül a két legsikerültebbet eleveníti fel a héten az aradi színház: kedden este az **Ej királynője** című ötletes és szép muzsikájú operett, szerdán este pedig **Zerkovitz** darabja, az **Aranymadár** kerül színre.

* **Steinitzer Dezső** fényképeszeti szalonja **Bul. Reg. Maria No. 20. (16)**, a **Pannonia** szállodával szemben, nyitva van reggel 9 órától (a déli órák alatt is) este fél 7 óráig.

* **Arad kedvence**, **Póór Lili**, a clujai (kolozsvári) magyar színház művésznője csütörtök este kezdi meg öt napra tervezett vendégjátékát. A művésznő csütörtökön a **Baccarat**-ban lép fel, pénteken a **Kamélias hölgy**-ben játszik, szombat este a **Kis cukrászda** című vigjátékban lép fel, amely szombaton kerül először színre. Vasárnap este megismétlik a **Kis cukrászda**t, hétfőn este pedig az **Elefánt** című bohózat premierje lesz és ebben bucsuzik a vendégművésznő. Az aradi közönség **Póór Lili** vendégjátéka elé nagy várakozással tekint. A **Póór Lili** előadásokra a jegyek elővételben a színház pénztáránál válthatók.

* **Manci, a kis bestia**. A becsapott fiskális. Látogatásom a vas-királynál, **Páris 1923-ban** (**Nádas Sándor**), **Pénzem van és éhenhalok**, **Tisztelt telefonközpont**, **Szenzációs hírek**, stb. című pompás cikket közöl az „Aradi Fáklya” mai legújabb száma.

19
I
azt
és
stra
tá
n
F
t
i
á
tá
ri
su
g
b
ha
el
ri
u
di
de
z
be
ki
é
n
m
az
jár
elő
me
ter
str.
get
jeg
idő
lap
h

c
ső
do
naj
vol
orzo
roke
ele
ráj
tek

i
tünk
barná
nősen
zett +
az é
lide
bur
fer
hç

t
f
t
a
m
ma
elé
na
értő
sziré
dolt
zett
kod
ször
csok
óta
nak
lően
és n
strar
jocu
mogu
dóbat

J
t
y,
la-

110 cm. sz. eredeti párisi eponge minden színben ...	L. 135.—
110 cm. sz. Tutankamen creppek minden színben ...	L. 98.—
120 cm. sz. marquizette ...	L. 68.—
1 mtr. eredeti francia granadin gyönyörű mintákban ...	L. 98.—
1 mtr. 90 cm. sz. kelengye váazon ...	L. 39.—
Selyem marocceinek minden színben ...	L. 250.—

Olosóságáról és szelidságáról a már előnyösen ismert

ORIENT divatáruház

Bulevardul Regina Maria No. 18. (Salaos-utca sarok)

árjegyzéke:

1 mtr. mosó maroccein ...	L. 43.—
Mosó delaine minden mintákban ...	L. 39.—
1 mtr. 90 cm. sz. valódi angol zefir sima színekben ...	L. 41.—
1 mtr. Tutankamen selyem liberti ponyolára ...	L. 92.—

csipkefüggönyök, szőnyegek, Schroll siffonok, teljes menyasszonyi kelengyék legolcsóbb forrásg. Paplanok készítése a legfinomabb kivitelben vállaljuk.

— Ismét áremelést kérnek a kávések. Az aradi kávéháztulajdonosok küldöttsége ma délelőtt felkereste dr. Robu János főpolgármester és néhány kávéházi fogyasztási cikk árának felemelését kérte. A küldöttség arra kíváncsi volt, hogy a kiadások az utóbbi időben aránytalanul megnövekedtek. A főpolgármester kijelentette, hogy beszerezte a többi erdélyi városok kávéházi árait és a többi városban megállapított árai arányában fog dönteni a kérdés fölött.

— Adományok. A bizvesselajtott radnai templom és klastrom javára Zappe Béla 500 leit, Schik János özvegyének pedig 100 leit adományozott.

— Tíz. A Simonyi-utca 8. sz. alatti Bogvő-féle házban ma délután négy óra tájban kigyulladt a fűskamra. A tűz átterjedt a ház tetejére is, azonban az idejekorán kivonult tűzoltóság hamarosan megakadályozta továbbterjedését. A kár körülbelül 20.000 leit. Megállapították, hogy a fűskamra előtt egy asszony vasalt és a vasalóból kipattant szikra gyújtotta fel a fűskamrát.

— AAC. old-boys I. és III. csapatok déli állami vonattal indulnak Pancotára!

— A galsai rejtélyes haláleset. Szenzációs megállapítással végződött a boncolás eredménye Japane halálozása ügyében. Tegnap számunkban megírtuk, hogy a galsai csendőrség jelentette az aradi királyi ügyészségnek, hogy szv. Japa Györgyné felakasztotta magát. Az ügyészség elrendelte a boncolást, mert a hullán súlyos külső sérülések nyomai látszottak. A boncolást ma fogatosította a siriál (világosi) járásbíró és megállapította, hogy özvegy Japa Györgyné halálát fojtogatás okozta. A boncolás eredményéről értesítették az aradi ügyészséget, amely elrendelte a nyomozás megindítását.

— Katonazene hétfőn este a „Válaskürt” éttermében.

— Új vendéglő. Értesülésünk szerint Werkmeister János legelőnyösebben ismert aradi vendéglős pár napon belül megnyitja a már rég óta nélkülözött modernül felszerelt, pazar kényelemmel átalakított „Zöld kert”-hez címzett Strada Brătianu és Str. Consistorului sarkán levő új vendéglőjét és kertélyiségét.

— Értesülésünk szerint, a közismert Siegel és Társa cég, Wien XX. „Azuról” vegyitermékek gyára cég alatt Aradon, Bul. General Dragalina (Apponyi-körút) 8. sz. egy fiókgyárat létesített, hol a kiváló gyári különlegességeiket, mint „Sidol”, „Azuról” és „Sirax” cikkeit Románia részére gyártani fogja.

— Pénzbüntetés tettlegességért. Zih József járásbíró ma Siklován Jánost 900 lei pénzbüntetésre ítélte, mert Felföldi Sándornét tettlegesen üldöztette. A pénzbüntetés 18 napi fogházbüntetésre változtatható át.

— A fiatal Szemző súlyos párbaja. Budapestről táviratozzák: Ifj. Szemző Gyula, az afféjairól híres Szemző volt bácskai főispán fia kardpárbaját vívott Székely Imre részvénytársasági főtisztviselővel. A párbaj nehéz lovassági kardokkal, bandázs nélkül folyt le. Az első összecsapásnál Székely a bal-mellén kisebb sérülést szenvedett. A második összecsapásnál Székely végigvágott Szemző arcán, a szemtől az alsó részéig az ajkakat is keresztülmetszette. A párbaj oka a következő volt. Szemző a Hungáriában volt. A szomszéd asztalnál ülő Székelyhez névjegyet küldött, amelyen súlyos sértések voltak azért, mert Székely állítólag erősen fixirozta. Székely ezt tagadta, de a súlyos sértésekre való tekintettel arra utasította segédeit, hogy súlyos feltételekbe menjenek bele.

— A világhírű „Oseta” harisnyák minden színben Kell és Krausz cégnél.

— A sikkasztó utazó és barátja. Az aradi államrendőrség — mint jelentették — letartóztatta Heller Ernő utazót, aki Stiaszny József aradi kaptalagváros kárára több ezer lei erejéig sikkasztást követett el. Heller a rendőrség előtt beismerő vallomást tett és elmondotta, hogy a csalókat Izsó Erzsébet timisoarai (temesvári) barátjával együtt követte el. A bűnösöket ma kísérték át az ügyészség fogházába. A vizsgálóbíró holnap fogatosítja Heller és barátja kihallgatását.

— Aki élete felét börtönben töltötte. A vizsgálóbíró ma letartóztatásba helyezte Kovács Pével Galeszie rovottmúltu rabló cigányt, aki 55 éves életkorának felét különböző fegyházakban töltötte. Kovács legutóbbi Curcin követett el többrendbeli rablást, amiért ismét hurokra került.

SAKK.

Rovatvezető: Dr. Janny Géza.

2. Feladvány.

Schlarkó Józseftől; Mayer Györgynek ajánlva.

Világos: Kg 6, Bd 7, h 5, Fa 8, Hh 7, gyalogok: c 4, c 5, c 6, d 2, e 4, g 2.

Sötét: Ke 5, Fh 6, Hg 5, gyalogok: e 7, g 3, g 4. — Matt három lépésben.

3. Feladvány.

Dr. Schwes Jánostól (Augsburger Neueste Nachrichten.)

Világos: Kb 5, Ba 5, gyalogok: a 3, d 7.

Sötét: Kh 1, Fd 8, gyalogok: b 3, e 3.

Világos húz és remist ér el.

Maróczy a karlsbadi sakkverseny győztese. Karlsbadból táviratozzák: A sakkverseny végső eredménye a következő: első Maróczy Géza, második Aliechin, harmadik Bagoljubov. Miadhárman 11 és fél

ponttal győztek. A negyedik és ötödik 10 és fél ponttal Grönlund és Réti lettek.

Közgazdaság.

Emelkedik a lei.

A mai zürichi nyitás egy nívón hozta a német márkát a lengyel márkával, a zárlatnál pedig bár mindkét érték emelkedett, a német márkát túlszárnyalta a lengyel valuta. Ezzel újabb fordulópontjához érkezett az egyre csökkenő márka. A nap eseménye azonban a leu újabb nagyarányú emelkedése Párisban, ami a frank javulásával egyidejűleg történt. A frank tegnap 37-en felül állott Zürichben és a leit 7.70-es áron állapították meg. Ugyanakkor Párisban ami 2.85-ös zürichi lei paritásnak felel meg. Az aradi piacon a kereslet teljes pangása ellenére sem csökkentek kellő mértékben a valutaárak, amit a devizamopolizálás következtében beállott versenyhiány indokol. A magyar koronában az effektív és a belföldi értékeket az egész erdélyi piacon kimentette a budapesti mintavásár látogatónak nagy kereslete.

Aradi valutaárak. (Május 19.) Francia frank 13.60, svájci frank 37, dollár 202, dinár 2, szokol 6, márka 0.0070, lira 10, angol font 935, magyar korona 0.03, osztrák korona 0.0030. — Kifizetések: Budapest külföldi 26, belföldi 32, Bécs 345, Berlin 0.0040, Prága 6.05, Zürich 36.50, Milano 9.80, London 930, Newyork 202, Páris 13.50, Belgrád 2.05.

Bucurestii tőzsdézárlat. (Május 19.) Kifizetések: Páris 13.45, Berlin 0.0043, London 931, Newyork 201, Milano 995, Zürich 36.75, Bécs 0.002970, Prága 6.06, Budapest 0.04.10. — Valuták: Márka 0.065, angol font 945, francia frank 13.55, svájci frank 37, lira 995, dinár 2, dollár 200, osztrák korona 0.0030, magyar korona 0.03.90, szokol 6.18.

Zürichi nyitás. (Május 19.) Berlin 0.011250, Newyork 555, London 2566, Páris 37, Milano 27, Prága 16.54, Budapest 0.10.50, Belgrád 5.77, Varsó 0.011250, Bécs 0.0078.

Zürichi zárlat. (Május 19.) Berlin 0.0115, Amsterdam 217.25, Newyork 555, London 2566, Páris 36.95, Milano 26.95, Prága 16.5450, Budapest 0.10.50, Varsó 0.01117, Bécs 0.007825.

Budapesti devizaközpont jegyzései. (Május 19.) Napoleon 18800, Amsterdam 2042—2102, Belgrád 54—56, Berlin 0.11—12.20, márka 0.12—13.20, Bucuresti-lei 25.50—27.50, London 24125—24725, angol font 24150—24750, Milano 254—264, lira 257—269, Newyork 5220—5670, dollár 5260—5390, Páris 348—358, francia frank 353—363, Prága—szokol 152—162, lengyel márka 0.11.40—12.60, Bécs—osztrák korona 0.7.40—7.70, Zürich—svájci frank 950—960

— Rabok a cséplőmunkálatokhoz. Cséplőmunkálatokhoz a fogházfelügyelőség ad rabokat napszámba.

— Aradi ingatlan-forgalom. Kövesdi Gyula eladta a Str. Abatorului 22. sz. házat 30000 leiert Sztatki Ignác és nejeinek. — Csiky Jánosné eladta a Str. Dr. Ratiu 82—84. sz. házat 20000 leiert Hara Tódor és nejeinek. — Klinkó István és neje eladták a Str. Pasunei 13 sz. házat 20000 leiert Nagy János és nejeinek. — Dandi Imre és neje eladták a Calea Saguna 94—96. sz. házból az őket illető fele részét 38000 leiert Krafi János és nejeinek. — Ursu Vivrei eladta a Str. Corabiei 16. sz. házat 195000 leiert Halpert Jenő és nejeinek.

— Arany és ezüstárak. A leu emelkedése folytán az aradi piacon is olcsóbbá váltak az arany és az ezüstpenzek. A mai árak a következők: egy koronás ezüst 13.50—14, két koronás ezüst 27—29, egy forintos ezüst 33—34, öt-koronás ezüst 68—72, tíz-koronás arany 380—390, húsz koronás arany 730—760, husz frankos Napoleon arany 700 lei. — Budapesten a nemes fémek árának nincsen flatórozott irányzata. A kereslet ovakodó és igazi kínálat nincsen. Az ezüst iránt azonban nagyobb az érdeklődés, mint az arany iránt. A budapesti piacon az ezüst koronáért 528, forintosért 1410, ötkoronásért 2700, 20 koronás aranyért 27.000—27.500 koronát fizettek.

— Az angol-Magyar Banknak — mint Budapestről jelentik — Károlyi Imre gróf elnöklésével tartott közgyűlése elhatározta, hogy az intézet a kimutatott 132 millió 359.375 koronányi tiszta nyereségből az 1922. évi osztalék-szelvényt május 17-től kezdve részvényenként 120 koronával váltja be. A közgyűlés Haupt-Stummer Ágost bárót, budallegyi Peauer Leót és Wittmann Ernő drt az igazgatóság, Bartos Fülöpöt és Pongrácz Vince bárót pedig a felügyelőbizottság-uj tagjával választotta meg.

— Neurastheniás embereknek, kiknek gyengeségét a hasi szervekben fölmerülő zavarok okozzák, FERENC JÓZSEF keserűviz rendbehozza a gyomor és a belek működését s tiszta fejet és nyugodt alvást teremt.

Mégis csak STRASSER divatáruházba legolcsóbb bevásárlási forrás!

Szemben a Lutheranus templommal

A pünkösdi rózsá tragédiája

(Nem vásárol rózsát az aradi közönség. — Tíz lei egy szál üvegházi rózsá.)

A virágosboltok üvegházai már jóval pünkösdi előtt kivirultak a szebbnél-szebb égőpiros, lányszín-sárga és halvány-fehér rózsáktól. Buja és illatos fészkeké varázslódtak át máriól-holnapra a kirakatok és a virágkereskedők pünkösdi közeledtével a jó üzlet reményében virág dörzsöltek tenyerüket. A pünkösdi rózsához fűzött remények azonban egyáltalán nem elégitették ki a várakozást. Elhervadtak a meddő várakozásban, mint a rózsák szomorú szirmai. A pünkösdi rózsák az idén nem igen cseréltek gazdát. Garmadával bevették megvásároltalanul a levágott, gyengéden illatozó rózsaszálakat a virágosboltokban, amikor látogatást tettünk a pünkösdi rózsá betegágyánál.

— Alig kelt el négy-öt szál rózsá naponta pünkösdi előtt — panaszkolta az egyik virágosbolt tulajdonosnője. Tessék megnézni, hogy hervad, pusztul itt a boltban a rengeteg pünkösdi rózsá. A vizsontelárusítók is alig adták el öt szálát egy nap. Pedig valamikor békebeli pünkösdi táján százzalra kapkodta minden áldott nap a közönség a rózsát. Akkor egy korona volt belőle egy szál, ma ugyanaz tíz lei. Az egykoronás pünkösdi rózsá aranyparitásának negyven leinek kellene lennie. Mégsem fogy a pünkösdi rózsá. Az általános drágaság olyan nagy, arányú, hogy a közönség még a tíz leit sem akarja megfizetni a legszebb üvegházi rózsákért. Luxusciikk lett a pünkösdi rózsá. Férfiak-asszonyok megállanak a kirakatok előtt, hosszan elnézik a gyönyörű rózsákat. — már-már azt hiszem, hogy jó vevőm akad — aztán sóhajtvá odébb mennek. Inkább cukrot, édességet, vagy valami hasznos holmit vesznek a tíz leiert. Sajnos, de így van, az idén senkinek sem kellett a pünkösdi rózsá.

Ezt a rideg tényt közölte a tulajdonosnő a rózsagarmadáktól pompázó virágosboltban. Nagy asztalon mint szomorú halottaságon hervadoztak a rózsák. Regényt kellene írni a pünkösdi rózsá tragédiájáról, oly megkapóan bus jellemzője életünknek a sok-sok ravatalfa terített rózsaszírom. Ha felemelünk egy rózsaszálát, bánatosan peregnék a földre a csüggedt, elhervadt szirmok. Vagy csodaszép festményt kellene festeni az összemert, elszáradt rózsákról ezzel a címmel: 1923. Esetleg szimfóniát komponálni a pünkösdi rózsá és életünk meddő hervadásáról. De a pünkösdi rózsá tragédiája mindenképen a miénk is: embereké, akik csak

Vágyainkban dúskálhatunk a rózsák égő szirmai között. Az egész emberiségé, amely a rózsaszál finom illata helyett prózai realitások után kénytelen kergetőzni majdnem mindenütt a világon. Elhervadt vágyaink, elvetélt reményeink szomorú szimbóluma a pünkösdi rózsá hiánya s tán csak akkor ülhettünk megint mindenről megelégedve, boldog pünkösdiöket, amikor pünkösdi rózsá fel-tamadását harangozzák ismét fel-rózsázott pünkösdi szívünk hangjai. ((—))

A szerkesztésért:
KAROLY JOZSEF
föld.
Cenzurat:
IOAN NICHIŃ.

NYILTTÉR.
Az ezen rovát alatt közlöttékért nem vállalunk felelősséget

Értesítés!

Van szerencsém a n. 6. közönség szives tudomására adni, hogy Szarvas-utca 3. szám alatt levő „Adria“ kelmefestő, vegytisztító és fehérítő vállalatot átvettem és Ehling János név alatt tovább vezetem.

Elvállalok e szakmába vágó összes munkákat, szőrfestéseket.

Megrendeléseket sziveségből „Adria“ textilárú üzlet Str. Bratianu (Weitzer János-utca) is elfogad. 2820 Szives pártfogást kér:

Ehling János.

Megnyilt!
Arad és vidéke
legolcsóbb
divat és textil
áruháza.
Tulajdonos 18029
Lészay Endre
főposta mellett.

Értesítés.

Van szerencsém a mélyen tisztelt Ghioroci (Gyoroki) közönség szives figyelmébe ajánlani, ugy-szintén a kirándulók, valamint a mélyen tisztelt nyaraló közönségnek szives tudomására adni, hogy Ghiorocon (Gyorokon) pünkösdi vasárnapján a (Sáfrán-ház) motor-állomással szemben, minden igényeket kielégítő

Cukrász üzletem megnyilik!

minden időben a legfinomabb sütemény, fagyalt, jegeskávé, tejszinhab, legfinomabb bonbonok a legolcsóbb napi árban minden időben, pontos és szolid kiszolgálás mellett kapható. 2755

Szives pártfogást kér:
ANDREI VIRAG,
cukrász.

Értesítés.

Van szerencsénk a n. 6. közönség szives figyelmét felhívni a jüdig is jó hírnévnek örvendő

„EXPRESS“
kelmefestő és vegytisztító gyára

Nem kimélve sem költséget, sem fáradságot, sikerült külföldről egy világhírű festőmestert szerezni, aki Németországban, Francia, Angol és Oroszországban a legnagyobb kelmefestő gyárakban működött s ezen körülmények-nél fogva módunkban van nemcsak a kelmefestészetben bárkivel a versenyt felvenni, hanem bőr, dísztolak és szőrmék speciális festését felelősségteljes kivitelben előállítanunk. 2739

Tisztelettel
„EXPRESS“ KELMEFESTŐ GYÁR
Arad, Str. Eminescu (Deák F.-utca) 3.

Nemesen szórakozik és olcsón,
ha könyvet vásárol 18129
a Kelet hírlapirodában
Román, magyar, német, angol, francia könyvek dus raktára!

FAZAKAS SÁNDOR
Paszományos, Timisoara
Temesvár-Gyárváros,
Samuel Miku (Damjanich-utca 2.)
Butorajtók, zsinórok, függöny, és draperajtók, bojtok, szőnyeg-szegő, papiangombok; agyhálók szolid kivitelben jutányos áron kaphatók. 2516

Az „ORIENT“
Általános Biztosító R. T.
Oradea-Mare, (Nagyvárad)

Elfogad élet, tűz, betörés, baleset, szavatosság, szállítmány, üveg és jégbiztosításokat a legolcsóbb díjak és legmodernebb kötvényfeltételek mellett.

Az aradi Vezérgyűléség vezetésével
Háber Samuel
titkár urat bizta meg.
„Orient“ Általános Bizt. R. T.
aradi vezérképviselője
Str. Unrei (Fábián-utca) 10.
Kartelen kívül!

Könyvberendezések
szép kivitelben.
Leányzóba, } dns választékban
Éltetőszoba, } raktáron.
Hálószoba }
CZIRKAL. Arad, Bulv. Rog. Ferdinand 37.
(Boros Béni-tér) 7. Telefon 584. 2786

JACK
a csodamajom
szerepel Pünkösdi
vasárnapján utol-
jára az
Urániában.

Gyönyörű nyári újdonságok legolcsóbban szerezhetők be:

Székekely Mihály

cégnél Arad, Piata Avram Iancu (Szabadság-tér.)

Női és férfi panama,
ugyszintén **Giradikalapok**

tisztítását
legolósobban
véltelja:

Bittenbinder Konrad, Str. Eminescu 2
(Deák Ferenc-u. 42)

INVITARE.

AGRONOMUL INSTITUT DE ASIGURARE S. A. isi va tine
adunare generala ordinara
la 5. Junie 1923, la 11 oara a. m.
In casa proprie (Arad, Str. Cloșca
Nr. 15.) la care cu onoare invita
pe toti actionarii săi.

ORDINEA DE ZI:

1. Deschiderea adunării generale.
 2. Conducerea procesului verbal al adunării generale și alegerea verificatorilor.
 3. Examinarea socotelilor finale ale I. an de gestiune, stabilirea bilanțului activ precum și decidența asupra surplusului.
 4. Desărcinarea direcției și a consiliului de cenzori cu privire la anul de gestiune 1922.
 5. Modificarea SS-ilor 1. 39. 42. și 45. al statutelor.
 6. Alegerea unui membru pe 2 ani în direcție.
 7. Alegerea alor 7 membri pe câte 3 ani în consiliul de cenzori.
 8. Stabilirea onorariului consiliului de cenzori pe 1922.
 9. Propuneri.
- În adunarea generală numai acei acționari vor avea drept de vot, cari au depus cu 3 zile înainte de adunarea generală acțiunile lor la casa societății sau la Casa de Păstrare Județană Arad.
- Arad, la 20. Aprilie 1923.

DIRECTIUNEA.

MEGHIVÓ.

Az AGRONOMUL INSTITUT DE ASIGURARE S. A. folyó évi Junius hó 5-én délelőtti 11 órakor (Arad, Strada Cloșca 15.) saját székiházában

I. rendes közgyűlését

tartja, melyre a t. részvényeseket ezennel tisztelettel meghívjuk.

TÁRGYSOROZAT:

1. Elnöki megnyitó.
 2. Közgyűlési jegyzőkönyv vezérlése, a hitelesítők kiküldése.
 3. Az I. üzleti év zárszámadásának megvizsgálása és vagyonszerűségének megállapítása, valamint a felesleg feletti határozat.
 4. Igazgatóság és a felügyelőbizottságnak az 1922. évi-üzletévre vonatkozólag a felmentvény megadása.
 5. Az alapszabály T. 39., 42. és 45. §-ának módosítása.
 6. Egy igazgatósági tag választása 2 évre.
 7. Hét felügyelő-bizottsági tag választása 3 évre.
 8. Felügyelő-bizottság tiszteletdíjának megállapítása 1922. évre.
 9. Indítványok.
- A közgyűlésen szavazati joggal csak azon részvényesek bírnak, akik részvényutalványukat a társaság pénztáránál, vagy az Aradmegyei Takarékpénztárnál 3 nappal a közgyűlés előtt letétbe helyezték. 2763
- Arad, 1923. április hó 20-án.

AZ IGAZGATÓSÁG.

A Sannicolaul-marei (Nagyszentmiklósi)

sörfőzde és malátagyár Rt. Sannicolaul-mare

tisztelettel értesíti a sörvásárló és fogyasztó közönséget, hogy vezérképviselőjét:

OPENHEIMER REZSŐ

sörraktára
Arad, Strada Eminescu 8-15. vette át.

Gyártmányaink: A legújabb módszer szerint befőzött általánosan kedvelt világos „SZALON” sör; a békében is előnyösen ismert legjobb barna „BAK” sör. :: Speciálisunk:

a „PORTER” duplamalátá gyógyssör

a barna sörök legkiválóbbja. :: Vezérképviselőnk legmodernebb gépekkel felszerelt palackozója, jeggyára és hűtője, valamint az Aradon egyedülálló

pasteurizáló-telepe

lehetővé teszik, hogy a sört t. vevőinknek mindenkor friss, kifogástalan minőségben szállíthatjuk. :: A pasteurizált palackosör garantáltan eláll hetekig és így t. vevőinknél

zavaros romlott sör teljesen ki van zárva

Legolósobb bevásárlási forrás
benzin, petróleum és gépolaj
DIMITRIE SUCIU,
Str. Metianu (Forral-u.) 14. :: Telefon 914.

Ügyes, szorgalmas gépészt

keresünk, aki javításokat, önálló szereléseket végez; szén-savas kompressor, elektromotorok, gőzgépek kezelésében jártas.

Nagyszentmiklósi Sörfőzde és Malátagyár R.-T. 2764
Sannicolaul-mare (Torontál megye)

HÍRDETMÉNY.

A Somloc (szemlaki) jegyzőségnél azonnali belépéssel alkalmazást nyer 3. az adókiutések és főkönyvek lezárásában, valamint kataszteri munkákban (birtokvalósítás) és 1 a községi zárszámadások, elkészítésében teljesen jártas egyén, 3 esetleg 4 havi időtartamra. Javadalmuk fejésként havi 1800 lei készpénz és lakás, vagy lakpénz. Csak józan életű egyének pályázzanak. Ajánlatok utolsó alkalmaztatásról szóló bizonyítvánnyal felszerelve a község jegyzőjéhez intézendők.
Somloc (Szemlak) 1923. május 10. 2791
Gruția Herlo Aurel, jegyző.

Zsák, zsinég, kötél, ponyva, kender, len és jutagyártmányok, szalmazsákok kenderlőmlők

Schönberger és Grünstein cégnél

Aradon, Bulevardul Regele Ferdinand 21. (volt József főherceg-ut 11.) szám alatt. Telefon 700.

Saját termései barackai borát

Darányi János
palackozva árusítja.

Colonel Pirici (Vörösmarthytutca) 3. szám alatt. 2836

Olajok:

Növény olajok, élekezési és ipari célra. Asványolajok kerti célokra. Kengerolaj
Olajpogácsa
Ablaktapasz (Kist)
Padló olaj
Lenolajkenőcs
Tevőte-már
és Kecskemőcs
2842
kapható:

Industria de Ulei din Arad S. P. A.
Aradi Olajipar Részvénytárs.

Saját készítményű **vasbutorok**

rész (nagy) ágyak, szeszecskhabó ágyak csinos kivitelű gyermekágyak mindenféle mosdók, ruhafogások, sodronybetétek, fa-, vagy vasrámmával, kórház és internátus berendezések jó és erős kivitelben, a legújatnyosabb árákon. — Képes árjegyzék kivanatra. 2839

Fleischer Testvérek

vasbutorgyára
Strada Russu Sirlanu (Aulob L. u.) 14.

Amerikába

menők figyelmébe ajánlom legújabb módszer szerinti **gyors angol** tanításomat. Cím a kiadóban.

„NOVUM”

képeslapok nagybanl raktára.

ARAD,

Str. Tribunal Axente 23.
(Damjanich-utca) 14. sz.
Postai rendelések azonnal elintéztetnek. 18472

Aradon ha sok a
Miteszer,

Kaiser-Borax

Ez ellen biztos szer.

VI-18873

Első aradi verseny-uriszabóság

Str. Alexandri (Salaz-utca) 1. Készít elegáns úri öltönyöket és úri fehéreméket mérték után a legújabb kivitelben. = Allandó nagy raktár valódi angol férfi szövetekben. 19139

**Bécsi grenadin, ruha és blous
ujdonságok megérkeztek**

JULIU PLESZ GYULA

céghez, Arad, a színház-épület hátsó bejáratával
szemben. Külön mértékosztály. Kérem kirakataim megtekintését

Írógépek vétele, javítása és eladása Bodnár Irógépvállalatnál
a főpostával szemben.

Bőrt, Talpat

a legelsőrendű gyártmányokban, a bőr-
feldolgozó ipar összes ágazatai részére
a legolcsóbb árakon

Steiner Testvéreknél

vásárolhat. Főüzlet: Calea Banatului 3.
(Asztalos Sándor-u) 2-3. sz.
FIÓKÜZLETEK; Aradul-Nou és
Santana-Noun (Ujszentannán).

**Kenőolajat,
benzint
és nyersolajat**

18129

legjobb minőségben a
raktárról azonnal száll-
ják és waggontok
leiben:

Kovács Miksa

olajkereskedő Arad,

Vacuum Oil Company r.t. volt képv.
Strada Consistorului No. 40.
(Batthányi-utca 10. sz.)
Telefon sz. 318.

Guraszádai

erdőüzememhez azonnali
belépésre ügyes nőtlen

Kovács mestert

keresek, 2829

aki iparvasutépítéshez
és karucákhoz ért.

Josif S. Fränkl
fatermelő.

Str. Brătianu (Wetzler J.-u.) No. 7.

„FEMINA“

gyógyhaskötő

orvosiilag ajánlva, törvényileg védve.
Egyedüli készítője:

Horváthné

Piața Catedraliei (Thököly-tér) 6. szám.
Szenkívül készítek és átalakítok modern
cipőfűzőket. 2824

RÉZKÉNYPOR

Dobiaschi-Dörner cégnél, Arad.

iroda és raktár: Str. Episc. D. Radu (Magyar-u.) 3. Telefon 165
a kir. ampelologiai intézet előírása szerint készített, garantált
12% réztartalmu, calcinált (vizmentesített) áru 13838

az „**AURORA**“ éther és vegyipar r.-t., Oradea-
mare szavatolt gyártmánya.

Vas- és fűszer szakmában

jártas 25-30 év körüli 2821

kereskedő segédet keresek azonnali belépésre

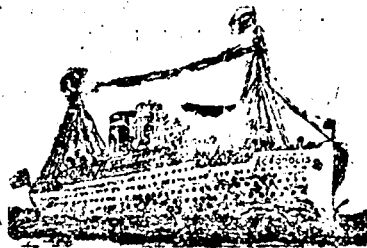
Ugyanott egy idősebb házvezetőnő felvétetik.

MANN VILMOS, Chisineu (Kisjenő).

Holland Királyi Lloyd

Főképviselet Ro-
mánia részére: **CUNARD LINE S. A. R.**

Legkényelmesebb
utazás és kényes
élelmzés minden
osztályon. Rend-
szerez forgalom
és összeköttetés
Romániával.

Közvetlen forgalom:
Am tevékenon át
Braziliába, Argen-
tiniába, Uruguay
és az összes Dél-
amerikai ál-
lamokba.

Földmivesek kik Braziliába kivándorolnak,

pontos és díjmentes felvilágosítást kapnak, ugyanígy más utasok
az összes délamerikai utazási ügyekben. — Díjmentes
prospektust kívánatra készséggel küldünk. 2790

A Holland Királyi Lloyd fiókja:

CUNARD LINE S. A. R. Timișoara, III. Bulv. Carol
(Hunyadi-u.) 40. Telef. 20-09

Hölgyeknek mindennapi használatra.
Uraknak borotválkozás utánra
ajánljuk a

HELACITOT

Izzadó fényes zsíros, egyszeri le-
mosásra csodás szép lesz, mintha va-
lami lehet finomságu harmattal volna
bevonva. (Miteserek) atkák pár nap
alatt elmúlnak. — Legártalmatlanabb
arcszépítő. — Készíti:

Dr. Földes és Hehs Margiternye gyára
Budapest, I. Bertalan-utca 26.
Arad—Uj-Micalaca. 13868

Egészséges vöröshagyma

kilója 1 Lei 50 bani, viszont-
2793 eladóknak 1 Lei árban kapható

Fischernél

Piața Catedraliei 7. (Thököly-tér)

Figyelem — Olcsó!!

Mertek után készítünk férfi, fiu
és gyermek öltönyöket a következő
árakban: 2792

Jó minőségű tartós sző-
vetből férfi öltöny Lei 1360—

Jó minőségű erős vászon-
ból férfi öltöny Lei 780—

Jó minőségű tartós sző-
vetből fiu öltöny Lei 1100—

Jó minőségű erős vászon-
ból fiu öltöny Lei 560—

Jó minőségű tartós sző-
vetből gyermek öltöny Lei 670—

Jó minőségű erős vászon-
ból gyermek öltöny Lei 450—

Megrendeléseket 48 óra alatt készítünk.

Reichenberg & Dengl
Arad, Bul. Reg. Ferdinand 25.
(volt Boros Béni-tér 6.)

Rackett-javításokat

szakszerűen,
olcsón,

gyorsan

Káldor és Tóth-nál

Temesvár, Lloyd-sor.

Erdélyi és Bácskai Iparáruraktár

Reich B. Károly fia és Társa
ARAD,
Bulev. Regina Maria 6.

Interurbán Telefont 649.

Sürgőnycim Reich kötélgyár.

Gyárt: Gazdasági kötélárut, Zsi-
nórokat, Zsinegeket, He-
vedereket (Gurtnikat), Halász há-
lókát, Tenis középhálókát, Lóhálókát,
Géphajtó kötelek, Totajköteleket.

Gyári raktáron állandóan van:
Redőny zsavoly (Roletta Gradli)
Impregnált **Ponyvák** és Sző-
vizhatlan vetek.
Matracz vásznak.

Ponyva Vitorla vászon sima
és csikos.
Gabona zsákok, szalmazsákok és
jute vásznak.

Tűzifecskendő tömlők és egyéb Kender, Len és Jute készítmények. Lószőrfonóda.

Figyelem! Harzáné Bihari Ilona női divatsalonját Str. M. Filipescu (Flórián-u.) 10. alól Str. Caragiale 28. (Eski Bergely-u 12.) alá helyezte át.

Ladislau SCHAMBERGER László kocsik- és autó Carosséria-gyár Arad, Bul. Reg. Ferdinand 21. (József főherceg-ut) 11

Csokoládé Király Egyedárusítója: Arad, Str. Metianu (volt Forral-utca) 2. szám. :: Telefon 309. szám. :: Leggyorsabb választék cukorka- és csokoládé különlegességekben a közkezdett Bajadér, Renesans, Sylvia csokoládé esemegéknek. Allandóan nagy készlet: Kandia és Stollwerek kávé- és tejszármarakban. 2788

Friss és kellemes ízű

Csukamájolaj

most érkezett, ára egy nagy üvegnek 35 Lei. 12061

Asztmás betegeknek rögtön könnyebbülést idéz elő az „Astmalin” cigarettá 24 drb. 10 L.

Ha tyukszeme fájt és gyöttri a kin, legjobb gyógyszer az Anagalin 1 üveg 10 L.

Kapható:
Hajós gyógytárban
Aradon, Bulev. Regina Maria 22.

Brilliansáru, gyöngyöt, platinát, arany-, ezüstárakat és hamis fog-sorokat magas áron vesznek! **ZINNER** ékszerész Arad, Str. Metianu

Tisztviselők, iparosok bevásárlási helye:

Muzzay József

férfi-, nő- és gyermekruhák-telep, városi színház főbejáratával szemben. 2831

Férfi öltöny gyapju kelméből	Lei 920.—
Fü öltöny gyapju kelméből	Lei 820.—
Férfi öltöny la angol szövettől	Lei 1250.—
Fü öltöny la angol szövettől	Lei 980.—
Férfi öltöny la kamgarn kelméből	Lei 1900.—
Férfi Raglán gyapju kelméből	Lei 1050.—
Fü Raglán gyapju kelméből	Lei 920.—
Vászon öltöny valódi lenvászonból minden színben	Lei 1150.—
Porköppeny minden számban	Lei 350.—
Gummi köppeny la minőség	Lei 850.—
Gyermek vászon costum	Lei 850.—

Börkabát különlegességek, angol és német gyártmányú szövetek.

Csofás hatású, erősítő és finomító a

Földes MARGITCREME és MARGITSZAPPAN

Zártaltan, értalmatlan, rögtön szépít. Pár napi használat után szüntet szep-
lőket, májfoltokat, bőrkiütéseket, rán-
csokat, redőket és minden bőrbajt. Az
arc pár napi használat után üde, ham-
vas, rózsás lesz. 13595

Dr. Földes és Hehs Margiternő gyára
Budapest, I. Bertalan-utca 28.
Arad—Uj-Micaloa. 18595

**Bádogos és vízvezet-
téli munkákat**
u. m.: tetőjavítást és fes-
tést, csatorna készítést és
javítást vállal a legjutá-
nyosabb árban. 2665

Marik István
bádogos és vízvezeték szerelő, Bulevar-
dul Reg. Ferdinand 37. (Boros Béni-tér) 7.

Kitűnő „Pleva” gyártmányú 4—6
HP. stabil fekvő, üzemben levő
benzinmotor eladó.
Grünbaum Mihály, Lipova
Ugyanott gyalupadok esetleg szerszám-
mal megvételre kerestettek. 13122

Szállítók

rövid határidőn belül kisebb
nagyobb mennyiségben olcsó ár-
ért kézimunka által előállított, divatos
amerikai fazonú

férfi és gyermek cipőket
box és sevet borból.

Hermle Mihály
nagyban cipőtermelő. 2664
Pancota, Jud. Arad.

**Valódi havasi málna-
szirup kapható,** 2707
Eisenburger Gynlánál
Orástie (Szászváros)

**NAGYVÁRADAI AGRÁR TAKARÉK-
PÉNZTÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG.**
Devizakötésekre jogosított bank
Legelőnyösebben és leggyorsabban tel-
jeelt vételt és eladási megbízásokat
az összes külföldi piacokra.
Valutákat vesz és elad. 2718

Telefon: 6—58, 6—14, 6—62.

Sportegyesületek és kereskedők mindennemű **sportfelszerelést** legnagyobb választékban, a legolcsóbb árak mellett csakis a **HELLAS Sportfejlesztő és Aruforgalmi R. T.** DRADEAMARE. Str. Avram Iancu (Kossuth-u.) 14. vásárolhatja be. Nagyban árak. Telefon 960. 1442 Sürgőnycim: SPORTHELLAS.

Malom, cséplőgép tulajdonosok figyeljenek,
a legolcsóbban tudják beszerezni szükségletüket:
Henger- és géplaj, Tovotaszir, Compositio, Asbestlemez és zsinor, papirlemez, elsőrendű transzmisszió szijak, varrószijjak, kazán és gáz oszlopok. Olajozók, zsírozók, Böhler Dobsin, csavarok lakatos-, kovács- és asztalos szerszámok.

FRATII BURZA ARAD

vaskereskedők 2222
Bulev. Reg. Ferdinand 23. (Boros Béni-tér sarok.)

"COLUMBIA"

FEHERNEMUGYAR RESZVENYTARSASAG

ORADEA-MARE

Sürgőnycim: Columbia. Aradi-ut 23—25. sz.
Gyártmányai: az összes férfi és női fehér-
neműek a legegyszerűbb commerce-árutól
a legfinomabb kivitelig. 6334

Radio 2727

FIGYELEM! **FIGYELEM!**
„BOHN”-féle zombolyai 253. sz. hornyolt cserép
össze nem tévesztendő bármely más gyártmányú cseréppel. A
kizárólagos képviselőt

Holländer Miksa

temesvári faks-
reskedő bírja.
Kérjen mintát és ajánlatot!! 18754
Bohn Téglagyár Zombolya.

Hengerrovátkolást

gyorsan, szakemberrel végez
Horváth Rezső,
Arad, Str. Anton Mocioni (Orszá-u.) 7.

Szerszámok „Prompt”
Építkezési vasalások
Technikai áruk
Emelőgépek
Alkandó nagy raktár mindennemű csavar és szerszámokban.

Obernik és Drucker
Timisoara (Temesvár), Józsefváros,
Str. I. C. Bratianu (Uri-utca) 12. sz.

Lippafüred - Gyógyfürdő.

Alkandó Máriaradna—Lippa.
Szénsavas vasas-sós fürdők.
Idény: május 1. — október 15.
Javalva: Rheuma, véréngesség, ideg-
gyengeség, idegbántalmaknál, álta-
lános gyengeség, vese- és hólyag-
bántalmaknál, ideges szívbetegségeknél,
női bajok után erősítő kurára stb.
Saját motoros-vasut állandóan közle-
kedik.
Kellemes tisztá szobák! :: Elsőrendű
konyha saját kezelésben! Polgári árak!
A közkezdett „Lippafüred Apolló-Borviz”
forrás kezelésébe.
Prospektussal szolgál:
2549 a fürdőigazgatóság.

ALPHA

Fabrica de Produse Chinice s. a
Arad, Bul. Reg. Ferdinand 2.
Ajánlja elsőrendű vegyi termékeit
Fedőlemez, prima minőségű,
Carbolineum, Zigolin, Facement
Szurok, Tovotaszir, Naphtalin
hőfőzék, minden mennyiségben.
Telefon 777. 13121

Ludovic Dougán Lajos kárpitos és diszító Arad, Str. Gen. Berthelot (Atzél Péter-
utca) 3, a színház főbejáratával szemben, az udvarban. Szolid árak mellett
pontos kiszolgálás.

Cipőket olcsón vá-
sárolhat **Apponyi Testvéreknél** Bulev. Reg. Ferdinand No. 13.
(József főherceg-ut) 7. sz. 2730

Török ládagyára ARAD, Calea Bihorulul (Nagyvárad-ut) 3.
Rendelésre pontosan szállít minden méretben **vasuti és postaládákat.**

Apró hirdetések

Ingatlan.

HENGERMALOM 16 környékkel eladó. Jeck, Sannicolaul-Mare (Torontál megye.) 2635

STR. TROMPETEI (Trombita-utca) 18. számú ház elfoglalható lakással eladó. 2771

BELVÁROSBAN több lakásos ház elfoglalható 2 szoba, konyha, vízvezetékkel ellátott lakással eladó. Bővebbet Str. Fabriciei (Gyár-utca) 2. alatt. 2780

LÓHERE egy hold, Micalaca-Nou (U-Miklakán) évi kaszálásra kiadó. Cim a kiadóban. 2796

SÜRGŐSEN bére vennék októberi hatályú 100—150 hold földet tanyával, lakással, város, vagy községhez közel. Közvetítők nem díjaztatnak. Mladin A. György, Sinteá, Jud. Arad. 2794

ELADÓ magánház nagy kerttel, azonnal elfoglalható lakással. Strada Rahovei (Mihály-utca) 73a) 2788

ELADÓ Szentleányfalván sarokház két szőlőskerttel, üzlethelyiséggel. 2762

ALKALMI VÉTELEK magánházakban, bérházakban, üzletekben, vendéglőkben, Lukácsnál, Str. Popescu (Edelspacher-utca) 20. 2834

ELCSERÉLNEM aradi házat magyar országi hasonló értékű ingatlanért. Cim a kiadóban, 2526

ELADÓ ház két holdas szőlősbeltelékkel. — 10-es cséplőgarnitúra. — 25 holdas kisbirtok. — Több ház Lipován. — Aradon beköltözhető kis családi ház. Arató közvetítő-iroda, Lipova. 2810

STRADA THEODOR SERB (Török Gábor-utca) 24—6. számú ház eladó. Érdeklődni lehet a délutáni órákban. 2827

KERESK 3 szobás modern lakást, eset leg magánházat megvételre. Közvetítőt díjazok. Ajánlatokat a kiadóhivatal továbbít. 2855

STRADA FILIPESCU (Flórián-utca) 8. számú magánház elfoglalható lakással eladó. 2850

STRADA RÁZBOENI (Apaffy-utca) végén, fűtőházhoz közel 1000 m²-ös beltelék eladó. Több házteleknek alkalmas hely. Bővebbet Soltz, Strada Paguba (Báthory-utca) 45. 2847

ELADÓ belvárosban ház nagy telekkel, lakással. Cim a kiadóban. 2840

AZONNAL ELFOGLALHATÓ cselédlakással magánház, gazdálkodásra alkalmas nagy telekkel, sürgősen eladó. Isztálló, kocsiszín, dísznőállal felszerelve. Strada Gen. Coanda (Borona-utca) 31—33. (Volt 45.) 3853

STRADA GEN. C. COANDA (volt Borona-utca) 27. számú ház üzlettel, korcsmahelyiséggel, hozzátartozó lakással, több melléképülettel, istálló, 70 darab sertésre hizlalda, kivándorlás miatt olcsón eladó, azonnal átvehető. Érkezni lehet Haász-iroda, Strada Románulul (Zrínyi-utca) 6. 13526

MAGÁNHAZ 3 szobás lakással, parkirozott udvarral 95 ezer Leiert sürgősen eladó. Bővebbet Haász-iroda Str. Románulul (Zrínyi-utca) 6. 13526

BIRTOKVEVŐK FIGYELMÉBE! Százhatvan holdas prima birtok épületekkel Torontálban. — Százhatvan hold prima birtok épületekkel Nagyvárad közelében eladók. Haász-iroda, Strada Románulul (Zrínyi-utca) 6. 13526

ELADÓ házakat díjtalanul előjegyzésbe vesz az Uranus-iroda főpostával szemben. 13029

Különféle.

KERÉKPÁROKAT, varrógépeket, gramofont, legjobban javít Schwarcz műszerész, Str. Brancovici (Lázár Vilmos-utca) 3. 13641

KISEBB GYÁRNÁK, nyomdának, raktárnak 20 méter hosszú betonozott pince Str. Bratianu (Weitzer János-utca) 17. kiadó. Érkezni Stern, Str. Matei Corvin (Hunyadi-utca) 1. 2778

STAJERLUK, klimatikus levegőjű fűtőhely, 800 méter magasságban, gyönyörű fekvés, elsőrendű pansio. Közélebbit „Villa Dora” Stajerluk, vagy Timisoara, Tirol-utca 105. Háztulajdonosnál. 13658

Megnyilt a

„KIS PIPA” vendéglő nyári kert helyisége

a Str. Fabriciei (Gyár-u.) és Str. Minervul (Ilona-u.) sarok. 2860

Elsőrangú női divat üzletem részére nagy gyakorlattal bíró

első munkaerőt

keresek mielőbbi belépésre.

Ajánlatokat

„Női divat” jellegre

KELET hírlapiroda, ARAD, címre kérek.

Szilágyi Dezső

fűszer-, osemegé-kereskedése és „Mercur” bodegája.

Str. Bueur (Eötvös és Erzsébet-körut sarkán)

Kellemes oszonnázó, hideg felvágottak, sonka, sajt, finom likörök, hegyaljai és bukaresti borok, továbbá mindenemű fűszerárak jutányosan kaphatók. 2784

Pompás édes ürmös.

Megvételre ajánlok:

Magánházat 3 szobás lakással 135 ezer Leiert. — Magánházat 4 szobás lakással, vízvezetékkel 160 ezer Leiert. — Magánházat 3 szobás lakással, parkirozott udvarral 95 ezer Leiert. — Bérházat a város központján 8 modern lakással, melyből 5 szoba elfoglalható 650 ezer Leiert. — Magánházat vasuti állomás közelében 3 szobás lakással, fűtőszobával 240 ezer Leiert. — Magánházat 3 szobás lakással, nagy kerttel 190 ezer Leiert. — Emeletes és földszintes bérházakat 3—6 szobás lakásokkal. — Házakat kitűnő forgalmu üzletekkel 140 ezer Leiertől 400 ezer Leiert. — Vidéki házakat nagyforgalmu üzletekkel 70 ezer Leiertől 300 ezer Leiert. — Fűszerüzleteket, vendéglőket. — Iparvállalatnak alkalmas házakat és telkeket.

Bővebbet: Haász Albert ingatlanforgalmi bodegája, Strada Románulul (Zrínyi-utca) 6. Ahol az eladó ingatlanok és üzletek előjegyzése díjtalan. 1852

Textilipari szakmában jártas jó bizonyítványokkal rendelkező

segédraktárnokot

felvesz az

Aradi Kötő és Kötőszövőgyár r.-t. 2851

Singer varrógépek

részletfizetésre leendő eladása céljából

ügynökök

magas jutalék mellett felvételnek.

Bourne & Co. cégénél.

ARAD, Reg. Ferdinand (József főherceg-u.) 9.

Veszek

Jó állapotban levő kettős rendszerű Fowler gőzekét. Ajánlatokat gyártási szám megjelölésével szíveségből

König Miksa

szállító

ARAD, Str. Bueur 3. vesz át.

FOG	JEANETTA MOHR vizsg. fogtechnikusné. Arad, Luther-tér 1. Rendel 8—12, 2—7-ig. Minden esztörtétkön szegényeknek ingyen foghúzás.	FOG
		12841

Kovács Soma és Társa. ARAD.

Motorekék, motorok, gépszijjak, gépolajok, tovttekenöcs, dobsin rétegfém, gép-, malom-, gyárüzemi cikkek.

Malomkő, szitaselyem, szerszámok, kutak, fecskendők, borszivattyuk, tömlők, permetezők, kénporozók.

Calle Ferate Române. Dir. Vi. Regionale Arad. PUBLICAȚIUNE.

Se aduce la cunoștință generală ca în ziua 8 Iunie 1923. in ore 12 se va ține licitație la Direcțiunea Regionale C. F. R. Arad pentru aprovizionarea lemnelor de foc.

In cantitate de 300,000 m³. Pentru orice informațiuni a se adresa in toate zilele de lucru între orele 12—13 la Dir. Regionale C. F. R. Arad. (Serviciul de tracțiune parter camera 7.) unde se pot lua deslusirile necesare.

Arad, la 14. Mai 1923. 2832

Director Regional.

Weisz és Benjámín

kézimunka és rövidaru üzlet

ARAD, Bulv. Regina Maria (Andrássy-tér) 22.

Új és javított kocsik

nagy választékban állandóan raktáron jutányos árak mellett. Javítások elvállaltatnak. Gyors és pontos kiszolgálás.

Végh István

kocsigyártó

ARAD, Str. Ghiba Birta 26. 2844 (Varjassy József-u.) 16

Fabrica de Celuloza

(Papirgyár)

Gyártmánya fehéritett celuloza

„Savoy”-nál

Bul. Carol I. (Erzsébet-körut 30)

magán és bérházak, föld és szőlőbirtokok olcsón kaphatók. Ilyenekre előjegyzések díjtalanul felvételnek — Szódagyár 1000 üveggel és 1000 kracherl-üveggel eladó. Padolt nagy pince raktárnak vagy műhelynek bérbeadó. 18789

Csetey & Seitz

ARAD, Bulv. Regele Ferdinand 61.

Borona Beni-tér 14.

Műszaki, fém és vasárkereskedés

Szivattyuk, armaturák, fittingek, gázcsövek, tömítőlemez, tömlők, tömitések, gépolajok, műszaki cikkek, szerszámok, hajtó-gépszijjak, fémek, gazdasági gépek és szerszámok, vasárak, csavarok, graphit-tégelyek, csiszoló és fényesítő korongok, fenőkövek, minden ipari célra. Emelő és felvonó gépek. Gatter, kör, kereszt és hasas-fűrészek stb. állandóan raktáron. 7255

Legolcsóbb bevásárlási forrás!

Budai gyártmányu

Portland-cement

nagyban és kicsinyben kapható

az Aradi Kereskedelmi és Áruforgalmi Részvénytársaságnál

mely ajánlja a marospartl gyártelepen készített minden méretű

vasbetonárut

ugymint: oszlopokat, kutgyűrűket, kádakat, etető- és itatóvályukat, faltáglát, bármily mennyiségben és elvállal minden szakmabeli cementbeton munkálatokat.

Telefonszám 8-80.

Központi irodahelyiség:

Arad, Bohus-palota Iparbankhelyiség.

V. Missir Fii & Co. S. A.

Mélyen leszállított árak az összes raktáron levő áruknál.

Vagyonát függetleníti
a valuta-hullámozástól, aki

GRALLERT J. és FIÁNÁL

arany- és drágaköves
ékszereket vásárol.

ARAD, Bul. Regina Maria 22.

Tört. arany, platina és ezüst, valamint dragakövek legelőnyösebb beváltó helye.

Apró hirdetések.

Házasság.

HÁZASSÁG céljából szeretne megismerkedni 40 éves önálló vendéglős oly 35 év körüli gyermektelen özvegyvel, avagy leánnyal, akinek 30.000 Lei hozománya van. „Vendéglős” című leveleket diszkréció mellett Wallinger hirdetője továbbítja. 13256

Alkalmazás.

ÜGYES, önálló varróleányok magas fizetéssel felvétetnek Fortuna női konfekciós üzletében Strada Colonel Pirici (Vörösmarty-utca) 3. 2725

SUCHE VERTRAUENSPOSTEN als Magasinier, oder in einen Betrieb. Adresse an die Administration. 2758

IPARMŰVÉSZETI tanfolyamot végzett urileány állást keres kézimunka üzletben. Ottlomra is vállal munkát. Címeket a kiadóba kéri. 2757

FŐZŐ házzvezető, vagy házikisasszony kerestetik kisebb családhoz. Jó bánásmód. Ajánlatok „Kertesház” jelige alatt Kelet hírlapíródába. 18127

KERESSEK fogtechnikus segédet, ki úgy a kaucsuk, mint az aránymunkában önállóan tud dolgozni. Ajánlatokat kérek a föltételekkel Deva, Strada Principele Carol 3. Dt. Sz. S. 2765

ÜGYES, önálló kézimunka és fehérnemű varróleányok magas fizetéssel felvétetnek „Femina” kézimunka szalon. Bulev. Regina Maria 21. 2795

SZAKÁCSNÖT keresünk vidékre azonnali belépéssel. Szobotáné, Str. Blanduziei (Közép-utca) 17c) 2800

KENYÉRKIHORDÓKAT felvesz a „Dózsa” kenyérgyár. 13255

JÓRAVALÓ mindenés, esetleg bejárónó takarításhoz felvétetik Str. Pescariului (Thököly Imre-utca) 45. 2785

NYUGDIJAS tisztviselő óvadékképes, pénzbeszedői, vagy bármilyen bizalmi állást keres. Cím a kiadóban. 2784

ROMÁN és magyar nyelvet szóban és írásban bíró peritekt gépirónót — mint íroda-kezelőt — esetleg kinevezéssel — keres az aradi rom. kir. vizügyi hivatal (Oficiul Hidraulic reg. rom.) Ugyanott egy hivatali szolgálati állás — természetbeni lakásjáranderőséggel — van üresedésben és egy új állás a milovai kőbányánál. 2789

KÉTTAGU családhoz főzni tudó mindenest elsejére keresek. Cím Strada Eminescu (Deák Ferenc-utca) 33—34. 2837

PERFECT SZOBALÉANY kerestetik. Cím a kiadóban. 2836

KERTÉSZT, vagy gazdát, aki kertészethez és szőlőkezeléshez is ért, azonnali alkalmazásra keres. Naláczy Géza Puj, Hunedoara. 2846

FEHÉRNEMŰ női, férfi, gyermek készítése és javítását vállalja Dengin, varroda, Piața Pestelui (Hal-tér) 5. sz. 2745

EGY önálló főző és egy megbízható mindenés azonnali belépésre vidékre kerestetik. Cím Str. Mihai Cogelniceanu (Mikes Kelemen-utca) 59. üzletben. 2807

BEJÁRÓNÓ, vagy mindenés leány azonnal felvétetik. Plesz ruhaárúházában. 2818

VIDÉKI urasági háztartáshoz május 15—20-iki belépésre kerestetik egy szobatisztító inas, szobaléany, vasalónő és szakácsné. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2854

HÁZZVEZETŐNEK ajánlkozik fiatal nő 9 éves kislányával. Augenstein Ignácné Cermel (Csermő). 2813

FIZETŐ és tanulóleányok felvétetnek Strada Episcopul Radu 35. (Magyar-utca 16. szám.) 2823

INTELLIGENS, németül tudó nő anyahelyettesnek, idős urhoz, urnőhöz házzvezetőnek ajánlkozik. Ajánlatot „Özvegy” jeligére kiadóba kéri. 2830

MINDENES jó fizetéssel azonnali belépésre kerestetik. Cím Wallinger hirdetőjében. 13256

MINDENES, vagy bejárónó kerestetik. Strada Consistorului (Batthyány-utca) 29. ajtó 1. 2852

ÖNÁLLÓ varróleányok és tanuló leányok felvétetnek Strada Mocioni (Orczy utca) 6. sz. 2816

Vétel és eladás.

NAGY HASZONRA TESZ SZERT. ha sz „Aradi Közlöny”-ben hirdet.

GREINADINOK, mosó árúk őriást választékban, legolcsóbban Strasser divatárúházában szerezhetők be, szemben a Lutheránus-templommal. 2398

ASZTALNEMŰ, ágynemű, babakelengye, férfi ruha, étkező és kávészervizek, antik dolgok, goblein képek, dísz tárgyak, gyermektoosi, egy irodai íróasztal, csipkefüggöny stb. eladó. Strada Consistorului 12. (Batthyány-utca 23.) I. em. jobb. 1000

VESZÉK könyvtárakat, hangjegyeket, bélyeggyűjteményeket, festményeket és bezedőket a legmagasabb áron. Kerpel Izsó könyvkereskedése. 100.000 kötetes kölcsönkönyvtár. Telefon 385. 13629

FAIRBANKS MÉRLEG 10 métermázsára hitelesítve, hozzávaló súlyokkal, továbbá 2 darab képszárnyú rásos vasajtó eladó. Cím a kiadóban. 2766

ELADÓK Pedigrées 3 hónapos német hosszuszőrű vizsla kölykök. Mladin A. György, Sinteá, Jud. Arad. 2793

KÖNYVEKET, könyvtárakat magas áron vásárol Krausz könyvkereskedés, színház-épület, Ugyanott kiutó felvétetik. 2435

ELADÓ 13 éves 8 HP. cséplőgarnitúra. Str. Franceza (Mozdony-utca) 7. 2740

ELADÓ több új bádigos gép Str. Dorobantilor (Urbán Iván-utca) 6. sz. Arad. 2819

KOMPLETT ebédő nagy divánnyal és nagy tükörrel, nikkelt folyton égő kályha, fegyvertartó, 2 személyes otoman, előszoba fogas tükörrel, fehér zománcclack konyha butor, linoleum, zsurasztal, márvány asztal. Rubinstein szállító, Minorita-épület. 2817

HAT HP. magyar állami cséplő garnitúra sürgősen eladó. Nagy Lajos Cermel (Csermő). 2812

GOLDSCHMIDT SANDOR szőlőgazdaságából származó saját termései 6- és új borok, valamint saját főzésű borpárlat, törköly és seprópálka nagyban és kicsinyben Str. Eminescu (Deák Ferenc-utca) No. 4—41. Szuchy Károly, üzletvezető. 2806

SZIKVIZGYÁRTÓ gép legjobb gyártmányu, nagyon olcsón eladó. Bővebbet Halmi József ingatlanforgalmi iroda Arad, Strada Eminescu 5. 2815

ELEGANS ÚJ gyermekkozsik kaphatók. Gyermekkozsik gummiázás, fedélkészítés, festés, bármilyen javítását vállalom. Strada Bolintineana (Arany János-utca) 1. Fűrészgyár mögött. 2825

JÓKARBÁN levő sülyesztő várrógép eladó. Cím a kiadóban. 2828

EGY DARAB 4 személyes luxus Puchautó, tartalék gumikkal, teljesen jókARBÁN, eladó. Bővebbet Burza Testvérek vaskereskedésében. 2838

NÉGY HP. cséplőgarnitúra huratos, teljes felszereléssel, magyar gazdasági, jókARBÁN eladó. Kalcsov, János Pihu-mare. 13131

ELADÓ jókARBÁN levő emailrozott vaságy, sodrony és afrik betéttel. Megtekinthető Piața Pestelui (Hal-tér) 13—19. az udvarban jobbra, ajtó 2. 2841

MŰTÁRGYAKAT, porcellánokat, japán és kínai dolgokat, antik butorokat, ezüst tárgyakat, perzsa és szmirnaszőnyegeket, egész gyűjteményeket a legmagasabb áron vásárol a Salon Artistique Bulev. Regina Maria 20. (Fischer, Eliz-palota.) 11895

URISZOBÁ vádonatni eladó. Salon Artistique Fischer Eliz-palota. 13576

KITŰNŐ ÜZLETI KÖNYVEK, IRODAI CIKKEK és olcsó hangjegyek, 100.000 kötetes kölcsönkönyvtár Kerpelnél. Telefon 385. 13625

A NAGY KERESLETRE VALÓ TEKINTETTEL sürgősen keresünk antik butorokat, perzsa szőnyegeket, festményeket, műtárgyakat, régi üveg és porcelán tárgyakat, japán vázákat és ezüst ötvös munkákat. Vidéki meghívásra kiutazunk. Szépművészeti Szalon, Ortutay-palota. 13573

CPYINGOFFICE leíró, sokszorosító iroda. Kérlevek speciális gépeken készülnek. Szegítő írógépvállalata Str. Luther 1. Telefon III. 13731

CSOMAGOLÓ PAPIROK TEKERCSEBEN és ívekben legolcsóbban kaphatók Knieszer papirkereskedőnél, Str. Vladimirescu (Dobó-utca) 1. 13565

BUTOR RAKTÁROMBAN ebédők, háló szobák, valamint kárpltos árúk olcsó áron kaphatók. Wiegenfeld, Strada Eminescu (Deák Ferenc-utca) 40a) 13585

NYERSBORKÖVET veszek minden mennyiségben Irom Arnold Arad Str. Grigorie Alexandrescu (Bercsényi-utca) 39 sz. 10655

SZÖVETEK, mosók, vásznak, női kalápok olcsón. Posch divatüzletben Strada Eminescu (Deák Ferenc-utca) kaphatók. 1900

SAJÁT KÉSZÍTÉSŰ kézimunka függönyök, ágytakarók, csipkefüggönyök és választékban. Modern előnyomda. Erneszt kézimunka üzlet színház mögött. 2397

HAJÁT vesz, megakult hajmunkák festését vállalja Fischer modern hajmunka vállalata Strada Mărăsești 24. (Kossuth-utca) 58. 2810

EREDETI HOFHERR MAGÁNJARÓ 1918. évi gyártmány gyárilag kijavítva, eladó az „Economia” Kereskedelmi és Ipari R.-T.-nál Oradea-Mare. Telefon: 8—58. Táviratcím: „Coloniale.” 2717

ELADÓ mahagoni uriszoba, pénzszekrények, jég szekrények, mángorlók. Veszék öntött fürdőkádát. Garai, Calea Bănatului (Asztalos Sándor-u.) 5. 2754

MIELŐTT nyári szükségletét beszerezné, saját érdekében nézze meg Vándor divatárúház kirakatait. 13126

HÁLÓSZOBÁ berendezés sürgősen eladó. Str. Mărăsești 47. (Kossuth-utca 21.) sz. 2770

ZONGORÁT, pianinót magas áron veszék. Arájánlatnál gyártmány megnevezést kérek. Faix, Strada Consistorului (Batthyány-utca) 25—35. 2779

KÉT személyes masszív szalon, míg használt, tisztá, eladó. Strada Episcopul Radu (Magyar-utca) 10—23. 2848

PLÜSSDIVÁNY eladó. Str. Geln 14—16. (Álmos-utca 15.) 2845

ELADÓ egy nagy kétajtós jég szekrény. Megtekinthető Háber, Str. Unărei (Fábrián-utca) 4—5. 13130

VALÓDI PERZSASZŐNYEG jutányos áron eladó. Cím: Wallinger hirdetőjében. 13256

CONSOLE szék eladó. Ortutay-palota, II. emelet, ajtó 9. 13256

HASZNALT OLOM megvételre kerestetik. Bővebbet a kiadóban.

Lakás.

EGY, vagy kétszobás lakást azonnalra keresek. Címeket a kiadóba kérek. 900

KÉZIMUNKÁ teremnek alkalmas nagyobb helyiséget, vagy több szobás lakást keresek a belvárosban. Cím: Wallinger hirdetőjében. 13254

KÉTSZOBÁS lakást július 1-re keresek. Cím a kiadóban. 2772

CSINOSAN butorozott szobát keresek a vár közelében. Fizetek havi 1000—1200 leit. Capitanul Lupăceană Reg. 1. Inf. 2814

HÁROM szobás modern lakást bérelnék magasabb lakbér mellett. Háztulajdonosok ajánlatát kérem „Jó lakó” jeligére a kiadóba. 2808

ELCSERÉLNÉM kicsiny három szobás központi lakásomat hasonló nagyobb. Ajánlatokat „Jutalék” jeligére a kiadóhivatalba. 2809

MODERNE WOHNUNG suche ich 4 bis 5 Zimmer. Zahle guten Preis nach Vereinbarung. Offerten Direktor Petrescu Hotel Central, Zimmer 46. 2833

ORADEA-MAREN, levő három szobás modern lakásomat elcsereálném hasonló aradival. Ajánlatokat a kiadóhivatal továbbítja. 2856

BUTOROZOTT szoba kiadó. Piața Cacului (Süveg-tér) 6. 2857

Üzletek.

ELŐREHALADOTT korom teljes vissza vonulása miatt, átadnám régi, jó hírnévnek örvendő, kiterjedt vevőkörzönéssel rendelkező butorüzletemet műhelylyel, raktárral, árukészlettel, azonnal elfoglalható, berendezett lakással, továbbá jömenetelő fürdőt házzal, teljesen felszerelve, bebutorozva, elfoglalható lakással. Carol Garai Arad, Calea Bănatului (Asztalos S.-utca) 5. 2488

Oktatás.

MINDENKI MEGÉRTI ha nyelv- ismeretét az „Aradi Közlöny” „Oktatás” rovatán utján próbálja gyarapítani.

ANGOL órákat adok hazidóknak és kezdőknek. Strada Episcopul Radu (Magyar-utca) 10—23. 2849

Ellátás.

ELSŐRENĐŰ ellátást nyertek idősebb úriember havi 2500 leért. Cím a kiadóhivatalban. 13131

URILEÁNY intelligens családnál butorozott szobát keres teljes ellátással. Ajánlatokat „Kellemes otthon” jeligére kiadóba. 2831

Apróhirdetéseket
lásd a 14-ik oldalon

Banca Industrială și Populară din Arad. — Aradi Ipar- és Népbank.

Activa — Vagyon.

Bilanțul la 31 Decembrie 1922. — Mérleg-számla 1922. december 31-én.

Pasiva — Teher.

	Lei	b.	Lei	b.		Lei	b.	Lei	b.
Cassa in numerar — Késszépénz-készlet			1,167.751	49	Capital societar — Részvénytőke ...			10,500.00	
Capitale elocate la alte institute — Más intézeteknél elhelyezett tőkék ...			414.736	96	Funduri de rezervă: — Tartalék-alapok				
Cambii — Tárcaváltók ...			12,079.924	70	Fondul general de rezervă — Általános tartalékalap ...	2,825.733	54		
Imprumuturi pe serisuri fonciare — Záloglevél-kölcsönök ...	514.773	86			Fond extraordinar de rezervă — Rendkívüli tartalékalap ...	100.000			
Imprumuturi comunale — Községi kölcsönök	59.132	16	573.906	02	Fond de res. pt. deoseb. de preț al efectelor — Arfolyam különbozeti tartalékalap	500.000			
Imprumuturi pe hipotecă — Jalzalogkölcsönök ...			240.659	84	Fond de res. pt. scad. preț realit. — Ingatlan értékesökkenesi tartalékalap ...	20.000			
Datoria Societații de credit — Aradi hitelgyulek tartozása ...			5.405		Fond de res. al societ. de credit — Hitelgyuleti tartalékalap ...	10.767	58		
Avansuri pe efecte — Előlegek értékpapirokra ...			126.537	96	Fond Csejthei Varjassy József — Csejthei Varjassy József-alap ...	7.036	62		
Debitori in cont-curent — Folyószámlai adósok ...			20,761.058	40	Fond de penziune al funcționarilor — Tisztviselői nyugdíj-alap ...	324.595	62	3,788.133	86
Efecte értékpapirok ...			3,138.420	05	Fond de asig. de 5% al soc. de credit — Hitelegylet 5%-os biztossági alap				1.189
Efectele fondului de pensie — Nyugdíjalap értékpapirjai ...			439.089	47	Depuneri: — Betétek:				
Monede, bani străni, cupoane etc. — Érc- és idegen pénzek, szelvények stb.			28.819	85	In libele — Takarékbetéti könyvekre	11,714.423	61		
Casa institutului din Str. Berthelot No 2. Intézeti székház Aradon ...			1,630.891	22	In cont-curent — Folyószámlai betétek	2,403.386	73	14,117.810	34
Debitori — Adósok ...			700.440	33	Impr. relomb. convert. al orașu Arad — Aradváros konverziós visszlomb. kölcsöne			2,331.073	
Mobilier (dupa amortizare) — Felszerelés (leírás után) ...			31.150		Impr. de scrisuri fonciare și com. transcrișe — Átruházott záloglev. és községi kölcsön			529.019	28
					Creditori — Hitelezők ...			8,362.605	15
					Depozite de cassă — Pénztári letétek			504.092	55
					Impozitul de solvit dupa in creșele de depunerilor — Befizetendő betét-kamatadó			83.822	65
					Dividendă neridicată — Fel nem vett osztalékok ...			83.098	25
					Interese anticipate — Előre felvett kamatok			88.758	57
					Profit: — Nyereség:				
					Transpus din anul 1921 — Áthozat 1921 évről ...	69.356	45		
					Profit din anul 1922. — 1922. évi tiszta nyereség ...	974.832	50	1,044.188	95
			41,333.791	29				41,333.791	29

Arad, la 31. Decembrie 1922. — Arad, 1922. december 31-én.

M. p. Hehs Pál, s. k.

Director general — vezérigazgató.

M. p. Róna Jakab, s. k.

procurist prim contabil — cégvezető-főkönyvelő.

M. p. Szalay Károly, s. k.

Director-prezident — elnök-igazgató.

M. p. Br. Bohus László, s. k.

Director — igazgató.

M. p. Hehs Vilmos, s. k.

Director — igazgató.

M. p. Malrovič Emil, s. k.

Director — igazgató.

M. p. dr. Tagányi Sándor, s. k.

Director — igazgató.

M. p. Walder Gyula, s. k.

Director — igazgató.

Tabloul prezent al perderii și al profitului l'am examinat conform legii și statutelor și l'am aflat în ordine. Jelen vagyon- és teher-kimutatást e törvény és alapszabályok értelmében megvizsgáltuk és rendben találtuk.

COMITETUL DE SUPRAVEGHIERE: — A FELÜGYELŐ-BIZOTTSÁG:

M. p. Steigerwald Alajos, s. k.
prez. com. de suprav. — f. ü. b. elnök.

M. p. Erdős Pál, s. k.
membru com. supravegh. — f. ü. b. tag.

M. p. Grabner Károly, s. k.
membru com. supravegh. — f. ü. b. tag.

M. p. Tagányi Gusztáv, s. k.
membru com. supravegh. — f. ü. b. tag.

Raportul comitetului de supraveghiere al Bancii Industriale și Populare din Arad pe anul de gestiune 1922. — Az Aradi Ipar- és Népbank felügyelő-bizottságának jelentése az 1922. évetéről.

Onorate Adunare Generală!

In conformitate cu datoria noastră impusa prin legile și statutele institutiei noastre, după ce am controlat constiencios activitatea institutului in anul ce a trecut, cu onoare raportam, ca am aflat starea cassei și a valorilor administrate de institut, totdeauna in consonanță cu registrele și fara vr'o scădere.

In baza registrelor încheiate după toate regulile, am constatat, ca atat conturile de fine de an, pe anul 1922. cat și bilanțul și contul rezultatelor, prezintate noua de directiune, le-am aflat intocmite conform statutelor și recomandam spre primire propunerea directiunii relativ la distributia profitului de 1.044.188.95 lei af anului 1922.

Propunem in consecința sa se dea directiunii absolutorul pe anul de gestiune 1922. și cerem aceeaș decisiune și in legatura cu persoana noastră.

Arad, la 10. Maiu 1923.

Comitetul de supraveghiere al Bancii Industriale și Populare din Arad: — Az Aradi Ipar- és Népbank Felügyelő-Bizottsága:

Steigerwald Alajos,
prez. com. de suprav. — f. ü. b. elnök.

Erdős Pál,
membru com. supravegh. — f. ü. b. tag.

Grabner Károly,
membru com. supravegh. — f. ü. b. tag.

Tagányi Gusztáv,
membru com. supravegh. — f. ü. b. tag.

Villanyberendezést elvállal
ügy helyben mint vidéken

NÁVRÁDY

Arad, Strada Metianu (Forray-u.)
Vulcán: Strada Gara (Vasut-utca)

Nagy raktár csillárokbán
és szerelési anyagokban.

„Kisiparosok Butor és Asztalosáru Vállalata“

Arad, Str. Eminescu 41. (Deák F.-u). Allandóan a legmodernebb kiviteletű ebédők és hálóak, valamint egyéb butorok a legutányosabb ártékú anyagokból megrendelések a legpontosabban és olcsó árú áránál elkészítik.